

Karsten Sønderskov
Fårevej 118
7650 Bøvlingbjerg

Dato 23-06-2020

A01-2 Natur og Miljø
Rådhusgade 2
7620 Lemvig

www.lemvig.dk

J.nr.: 09.17.19P19-1-20
Ref.: SIBN
Dir.tlf.: 9663 1112

§16a-godkendelse af husdyrbrug

CVR-nr. 27 75 19 70
P-nr. 1.011.321.522

Fårevej 118, 7650 Bøvlingbjerg
22a, Den nordlige Del, Bøvling

Ilvad, 2019

Godkendelse af   den 23. juni 2020
Annoncedato   den 25. juni 2020

Indholdsfortegnelse

Datablad	3
1. Læsevejledning	4
1.1. Beskrivelse af projektet	6
1.2. Afgørelse	6
1.3. Begrundelse for afgørelsen	7
1.4. Vilkår og generelle regler	10
1.4.1. Generel regel om effektiv rengøring	12
1.5. Offentlighed og høring	13
1.6. Klagevejledning	15
2. Generelle forhold	16
2.1. Meddelelsespligt	16
2.2. Frist for udnyttelse og kontinuitetsbrud	16
2.3. Revurdering og retsbeskyttelse	16
3. Anlægsbeskrivelse	19
3.1. Lokalisering	19
3.1.1. Landskabelige forhold	20
3.1.2. Erhvervsmæssig nødvendighed og skovbyggelinjen	20
3.2. Dyrehold, staldanlæg og management	20
3.2.1. Produktionsareal	21
3.3. Gener	21
3.3.1. Lugt	21
3.3.2. Støj	23
3.3.3. Lys	23
3.3.4. Fluer og skadedyr	23
3.3.5. Støv	24
3.3.6. Transport	24
3.4. Forurening	24
3.4.1. Spildevand herunder regnvand	24
3.4.2. Husdyrgødning og foder	25
3.4.3. Affald	25
3.4.4. Råvarer og hjælpestoffer	26
3.4.5. Driftsforstyrrelser eller uheld	26
3.4.6. Driftens ophør	27
3.5. Ammoniakpåvirkning af natur	27
3.5.1. Beskyttet natur	27
3.5.2. Habitatvurdering	29
4. Bilag IV-arter	32

Datablad

Ansøger	Karsten Sønderskov Fårevej 118 7650 Bøvlingbjerg
Konsulent	SvineRådgivningen I/S Heidi Birch Wentzlau Birk Centerpark 24 7400 Herning Tlf.: 30 70 40 57 hbw@sraad.dk
Ejendommens adresse	Fårevej 118, 7650 Bøvlingbjerg
Matrikelnummer	22a, Den nordlige Del, Bøvling
Virksomhedens art	Sohold med smågrise
Ejer	Karsten Sønderskov Fårevej 118 7650 Bøvlingbjerg
CVR-nummer	27 75 19 70
CHR-nummer	99 483
Kontaktperson	Karsten Sønderskov Tlf.: 21 47 17 84/97 89 17 84 mail@ksonderskov.dk
Tilsynsmyndighed	Lemvig Kommune
Forside	Skråfoto af Ilvad, 2019 https://skraafoto.kortforsyningen.dk

1. Læsevejledning

Denne miljøgodkendelse er opdelt i to hovedafsnit og en bilagsdel. Første del udgøres af selve godkendelsen med de vilkår, Lemvig Kommune stiller vedrørende indretning og drift af husdyrbruget.

Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er husdyrbruget beskrevet nærmere, og der er redegjort for den påvirkning, det søgte projekt forventes at have på omgivelserne.

Bilagsdelen indeholder ansøgers miljøtekniske beskrivelser, herunder miljøkonsekvensrapport, beredskabsplan, miljøledelsessystem og kortbilag.

Sagen er behandlet efter LBK nr. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., herefter også kaldet Husdyrbrugloven.

---

*Miljøgodkendelse
med vilkår*

1.1. Beskrivelse af projektet

Ansøger ønsker at ændre anvendelse af 6 staldsektioner fra klimastald med smågrise til farestald og mulighed for at anvende eksisterende polteafdeling til både polte og gylte. Der indgår ikke ydre bygningsmæssige ændringer i projektet.

Ansøgningen er indsendt den 2. marts 2020 via det digitale ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk, skemanummer 217 672.

1.2. Afgørelse

Lemvig Kommune godkender det søgte projekt på vilkår, der har til hensigt at beskytte den omgivende natur og miljø, samt de omkringboende.

Godkendelsen meddeles i medfør af Husdyrbruglovens § 16a.

Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget, herunder, at der anvendes den bedste tilgængelige teknik.

Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget ved at efterleve vilkår i godkendelsen kan drives uden væsentlige påvirkninger af miljøet.

Indvendige renoveringer og ændret anvendelse af stalde kan være omfattet af krav om byggetilladelse.

Vær derfor opmærksom på at godkendelser og tilladelser efter anden lovgivning, for eksempel nedrivnings- og byggetilladelse, ikke er indeholdt i denne godkendelse, men skal søges særskilt hos Lemvig Kommune.

På Lemvig Kommunes vegne den 23. juni 2020.

Simon Bach Nielsen
Miljøingeniør

1.3. Begrundelse for afgørelsen

Projektet indebærer, at seks eksisterende staldsektioner til smågrise ændres anvendelse til farestier og at eksisterende afdeling til polte godkendes til også at kunne anvendes til gylte.

Projektet indebærer ikke ydre bygningsmæssige ændringer.

Særkender ved den søgte produktion

Den søgte produktion udgør mere end 750 stipladser til søer med smågrise og er herved omfattet af husdyrbruglovens § 16a, stk. 2, nr. 1 (IE-husdyrbrug).

Sohold med smågriseproduktion er kendetegnet ved at bestå af en række af indbyrdes afhængige processer og stor automatik.

I løbet af et år får en so i gennemsnit omkring 2½ hold smågrise og gennemfører en cyklus, som består af en drægtighedsperiode på cirka 3 måneder, 3 uger og 3 dage, faring og diegivning indtil smågrisene er cirka 4 uger gamle og løbning inden for en uge efter at smågrisene er fravænet og soen goldet.

Smågriseproduktion er følsom for selv de mindste påvirkninger og variationer i staldklima, fodring, indretning og de ansattes adfærd. Produktionsformen kræver en vedvarende, stor opmærksomhed og et relativt højt tidsforbrug i staldene.

Der kræves en konstant overvågning af staldklimaet, særligt i farestierne, hvor det er afgørende at temperatur og lugtfugtigheden i hver enkelt hule til pattegrisene er optimalt, samtidig med at træk undgås.

Fodringen skal tilpasses den enkelte so både i forhold til, hvor den er i cyklus, om den er i laktation, gold eller drægtig, og i forhold til soens huld.

Optimale produktionsresultater kræver desuden at de ansatte har en god og rolig adfærd. Særligt under laktation er det vigtigt at de ansatte kender og agerer hensigtsmæssigt i forhold til soens adfærd og instinkter.

Staldene på husdyrbruget er indrettet med gyllesystem, hvor husdyrgødning fra dyreholdet opsamles i gyllekummer under staldgulvet og føres via pumpesystem og rørledninger til husdyrbrugets gyllebeholdere.

Dyreholdet fodres med hjemmeblandet våd- og tørfoder, som normalt består af korn, soja- eller solsikkekrå, rapskager, hestebønner eller andre proteinkilder, fedtstoffer og mineral- og vitaminblandinger med enzymer og andre mikronæringsstoffer. Foder opbevares i husdyrbrugets korn- og fodersiloer.

Blandingen af foder og selve fodringen er fuldautomatisk. Dyrene fodres 2-5 gange i døgnet, hvor foderet doseres til de enkelte stier fra foderblande anlægget via foderstreng.

Produktionen er intensiv med en stor tæthed af dyr i staldanlægget, særligt i fare- og i smågrisestalde. Det medfører et relativt stort varme- og ventilationsbehov i disse staldafsnit for at sikre indeklimaet. I drægtigheds- og løbe/kontrolafdelinger er der ikke samme varme- og ventilationsbehov.

Energiforbruget ved sohold med smågrise er generelt højere end ved andre typer af husdyrbrug.

Fra llvad flyttes smågrisene ved en vægt på 11- 12 kg. Smågrisene er højst i staldanlægget i et par uger efter fravæning og kræver derfor et begrænset produktionsareal og ressourceforbrug i forhold til sohold med smågrise, hvor smågrisene først flyttes fra staldanlægget ved 30 kg.

Vandforbrug, fluegener, større transportere, lugt og støj er andre almindelige indvirkninger, som kan forventes fra smågriseproduktion. Disse har normalt ikke et større omfang end indvirkningen fra andre typer af husdyrbrug.

Foranstaltninger mod skadelige indvirkninger på miljøet

Det er ved sagens behandling konstateret, at det søgte projekt overholder de fastsatte beskyttelsesniveauer for ammoniak i husdyrbrugloven. Det er herunder konstateret, at det søgte projekt lever op til den fastsatte BAT-emissionsgrænseværdi for ammoniak.

Det er konstateret, at det søgte projekt overholder husdyrbruglovens lugtbeskyttelsesniveau.

Husdyrbruget er lokaliseret i en så tilstrækkelig afstand fra særlig ammoniakfølsom natur og natur, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, herunder potentielle levesteder for Bilag IV-arter, at projektet i sig selv ikke vurderes at medføre risiko for skadevirkninger som følge af ammoniakemissioner fra staldanlægget, eller risiko for påvirkning af Bilag IV-arter som følge af husdyrbrugets aktiviteter.

Naturen i Lemvig Kommune er generelt presset af en høj baggrundsbelastning af ammoniak. Hvor det søgte projekt isoleret set ikke vurderes at have en væsentlig virkning på tilstanden af naturen, så kan det ikke afvises, at baggrundsbelastningen medfører en gradvis forringelse af den biologiske mangfoldighed i kommunen.

De ydre bygningsmæssige rammer for husdyrproduktionen ændres ikke, og projektet vurderes heraf ikke at udgøre en landskabspåvirkning.

Husdyrbruget er forpligtet til at overholde de generelle regler for husdyrbrug om indretning og drift i husdyrgødningsbekendtgørelsen, herunder krav om tæthed og styrke af gyllekanaler, rørføringer, gyllebeholdere, mv.

Husdyrbruget har en beredskabsplan, som skal følges ved driftsforstyrrelser og miljøuheld. Der er krav til håndtering og bortskaffelse af affald, forbud mod oplag af forurenende stoffer ved overfladeafløb, og krav om effektiv bekæmpelse af fluer og skadedyr, herunder rottebekæmpelse.

§ 16a-godkendelse - Fårevej 118, 7650 Bøvlingbjerg

Husdyrbruget har implementeret og vedligeholder et miljøledelsessystem, og arbejde herved på en vedvarende reduktion af staldanlæggets samlede miljøpåvirkning.

Det vurderes heraf, at husdyrbruget drives uden væsentlig risiko for forurening af jord og grundvand og uden væsentlig risiko for tilstandsændringer af beskyttet natur.

Det er Lemvig Kommunes samlede vurdering, at projektet kan realiseres uden at det vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

1.4. Vilkår og generelle regler

Miljøgodkendelsen meddeles på nedenstående vilkår.

Husdyrbruget skal desuden efterleve de generelle regler for IE-husdyrbrug i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kapitel 17.

Reglerne fastsætter krav til miljøledelse, oplæring af personale, kontrol og vedligehold, beredskab, fodring, energieffektivitet, støv, egenkontrol og dokumentation og driftens ophør.

Bekendtgørelsens kapitel 17 er vedlagt i bilag 7.

1. Produktionsareal, staldsystem og dyretype

Det samlede produktionsareal på husdyrbruget må maksimalt udgøre **4.897 m²** med følgende fordeling og dyretyper:

- 1.651 m² delvist spaltegulv til løsgående golde og drægtige søer.
- 2.376 m² kassestier med delvist spaltegulv til diegivende søer.
- 62 m² to-klimastald med delvist spaltegulv til smågrise.
- 622 m² delvist spaltegulv, individuel opstaldning til golde og drægtige søer.
- 186 m² delvist spaltegulv med 25-49 % fast gulv til søer og slagtesvin (gylte/polte).

2. Fast overdækket gyllebeholder

Husdyrbrugets største gyllebeholder på 3.000 m³ skal til enhver tid være fast overdækket.

Lugerne i overdækningen skal være lukkede, med mindre der samme dag køres gylle.

Opståede skader på teltdugen skal omgående repareres.

3. God hygiejne på husdyrbruget

Husdyrbruget og dens omgivelser skal renholdes, så lugtbidrag begrænses mest muligt og så tilhold af fluer og skadedyr forebygges i videst muligt omfang.

Stalde og ventilationsafkast skal rengøres efter hvert hold dyr.

4. Støj

Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer se tabel herunder.

Dag	Periode	Referencetidsrum	Værdi
Mandag- fredag	kl. 07.00-18.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00-14.00	7 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00-18.00	4 timer	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00-18.00	8 timer	45 dB(A)
Alle dage (aften)	kl. 18.00-22.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (nat)	kl. 22.00-07.00	½ time	40 dB(A)

For dag-, aften og natperioden skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på henholdsvis 8 timer (lørdag 7 og 4), 1 time og ½ time. Maksimalværdier af støjniveauet må om natten ikke overstige ovennævnte kravværdier med mere end 15 dB(A).

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra husdyrbruget er velbegrundede, skal husdyrbruget igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning efterwise, at de stillede støjkra v er overholdt. Med mindre der er tale om overskridelser af grænserne, kan målingerne højst kræves udført én gang årligt og skal foretages i overensstemmelse med miljøstyrelsens gældende vejledning.

5. Forebyggelse af forurening via overfladeafløb

Det skal sikres, at der ikke er risiko for forurening af vandmiljøet via overfladeafløb på ejendommen.

Foder, gødning, husdyr, olie, kemikalier og forurenende stoffer i øvrigt må derfor ikke oplagres, anvendes eller transporteres i nærheden af overfladeafløb.

Overfladeafløb må ikke anvendes til bortskaffelse af nogen former for vaskevand eller restvand.

6. Flue- og skadedyrsbekæmpelse

På husdyrbruget skal der foretages effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, fastsatte retningslinjer herom.

7. Affald

Dagrenovationslignende og forbrændingseget affald skal opsamles i en container beregnet til formålet.

Deponeringseget affald skal frasorteres og opbevares under tag.

Klinisk risikoaffald som kanyler, hætteglas og lignende skal opbevares i en engangsplastspand, beregnet til formålet.

Ikke-genanvendeligt PVC-affald skal frasorteres og opbevares under tag.

Ikke-genanvendeligt farligt affald skal opbevares under tag i separate, egnede beholdere.

Alt olieaffald skal opbevares i tromler eller andre egnede beholdere, der er placeret indendørs, på tæt gulv uden afløb i nærheden.

Affaldsoplaget skal være placeret på en sådan måde at et eventuelt spild ikke kan løbe i afløb, ud af døre og porte eller ud af en utæt sokkel eller lignende.

Det skal sikres, at et eventuelt spild kan opsamles indendørs.

Anvendes der spildbakke eller opkant omkring oplaget, skal denne indrettes således, at indholdet fra den største beholder kan tilbageholdes.

8. Opbevaringskapacitet til husdyrgødning, vaskevand, mv.

Husdyrbruget skal til enhver tid råde over 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning, restvand, vaskevand, m.v.

9. Påfyldning af gyllevogne

Påfyldning af gyllevogne fra gyllebeholdere skal ske på en befæstet plads uigennemtrængelig for fugt, med afløb til gyllesystemet.

Alternativt kan der anvendes gyllevogne med påmonteret sugetårn med overløbs-sikring, der forhindrer ethvert gyllespild.

1.4.1. Generel regel om effektiv rengøring

Bekendtgørelse nr. 1261 af 29. november 2019, § 38 fastsætter et generelt krav for alle husdyrbrug omfattet af § 16a og § 16b om effektiv rengøring af ikke-produktionsarealer:

Husdyrbrug skal på et areal, hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, [...], foretage effektiv rengøring efter endt ophold

1) senest 4 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene har adgang på arealet dagligt, og

2) senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene ikke dagligt har adgang på arealet.

1.5. Offentlighed og høring

Foroffentlighed

Det søgte projekt er offentliggjort på Lemvig Kommunes hjemmeside i perioden 10. marts – 7. april 2020 og ved annoncering i Lokalavisen i Lemvig.

Lemvig Kommune har ikke modtaget henvendelser ved den foroffentlige høring.

Høring af ansøger og interessenter

Kommunens forslag til miljøgodkendelse har været sendt i høring hos ansøger og ansøgers rådgiver.

Herefter er naboer inden for konsekvensradius (715 meter), interesseorganisationer og eventuelt andre berørte orienteret om forslaget ved 30 dages høring. Følgende er hørt:

- Fårevej 116, 7650 Bøvlingbjerg
- Fårevej 118, 7650 Bøvlingbjerg
- Fårevej 124, 7650 Bøvlingbjerg
- Fårevej 125, 7650 Bøvlingbjerg
- Fårevej 98, 7650 Bøvlingbjerg
- Gammelgårdvej 23, 7650 Bøvlingbjerg
- Gammelgårdvej 25, 7650 Bøvlingbjerg
- Gammelgårdvej 29, 7650 Bøvlingbjerg
- Sønderskovvej 1, 7650 Bøvlingbjerg
- Sønderskovvej 2, 7650 Bøvlingbjerg
- Sønderskovvej 4, 7650 Bøvlingbjerg
- Sønderskovvej 7, 7650 Bøvlingbjerg
- Sønderskovvej 10, 7650 Bøvlingbjerg

- Danmarks Naturfredningsforening,
jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk og dnlemvig-sager@dn.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk

Lemvig Kommune har ikke modtaget høringssvar ved nabohøringen.

Offentliggørelse

Miljøgodkendelsen offentliggøres på Lemvig Kommunes hjemmeside, www.lemvig.dk den 25. juni 2020 og ved annoncering i Lokalavisen i Lemvig. Følgende er orienteret om afgørelsen:

- Fårevej 118, 7650 Bøvlingbjerg
- SvineRådgivningen I/S, hbw@sraad.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Nord, senord@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dnlemvig-sager@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Jens Johan Brogaard, jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – Vestjylland, lemvig@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Friluftsrådet LimfjordSyd, limfjordsyd@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@ae.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Fritidsfiskerforbund, teamstr@gmail.com
- Aktive Fritidsfiskere i Danmark, afid@aktivefritidsfiskere.dk
- Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk

1.6. Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af klageberettigede efter husdyrbruglovens §§ 84-87, samt følgende;

- Fårevej 118, 7650 Bøvlingbjerg
- Enhver, der har en individuel interesse i sagens udfald.

Klagefristen udløber den 23. juli 2020.

Denne afgørelse kan indbringes for domstolene indtil 6 måneder efter den dato, hvor afgørelsen bliver meddelt, jævnfør husdyrbruglovens § 90.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Du logger typisk på med Nem-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privat betale et gebyr på kr. 900 og som organisation, forening eller virksomhed kr. 1.800. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis afgørelsen påklages, får ansøger besked. Klage over en godkendelse efter § 16a har ikke opsættende virkning med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet jf. § 81 i husdyrbrugloven. Det betyder, at hvis eventuelt byggeri påbegyndes og en sag påklages kan Miljø- og Fødevareklagenævnet sætte byggeriet i stå eller kræve nedrivning for ansøgers regning.

2. Generelle forhold

2.1. Meddelelsespligt

Inden enhver ændring, etablering eller udvidelse af produktionsareal, dyreart eller dyretype og inden etablering af fast placerede husdyranlæg, gødningsopbevaringsanlæg, m. v., skal der indgives forhåndsansmeldelse til Lemvig Kommune, jævnfør Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 42.

Ændringer og udvidelser af husdyrbruget, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet må ikke foretages uden Lemvig Kommunes forudgående godkendelse.

2.2. Frist for udnyttelse og kontinuitetsbrud

Der søges godkendelse til at ændre anvendelse af udvalgte staldsektioner i det eksisterende staldanlæg. Godkendelsen anses for at være taget i brug, når de pågældende staldsektioner er i drift som ansøgt.

Godkendelsen skal være udnyttet senest 6 år efter at den er meddelt.

Hvis godkendelsen efter ibrugtagningen ikke udnyttes i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del, der ikke har været udnyttet (kontinuitetsbrud). Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 pct. af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt.

Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 pct. af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

2.3. Revurdering og retsbeskyttelse

Kommunalbestyrelsen skal tage en godkendelse af et IE-husdyrbrug op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 39 i husdyrbrugloven, når EU-Kommissionen i EU-Tidende har offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter omfattet af § 16a, stk. 2, nr. 1, i husdyrbrugloven.

Kommunalbestyrelsen skal tage godkendelsen op til revurdering uanset § 40, stk. 1 i husdyrbrugloven. Revurderingen skal omfatte alle vilkår i godkendelsen.

Ifølge § 40 stk. 1 i Husdyrgodkendelsesloven må tilsynsmyndigheden ikke meddele påbud eller forbud efter § 39 før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af en godkendelse, jævnfør altså ovenstående undtagelse.

Tilsynsmyndigheden skal dog, jævnfør Husdyrbruglovens § 40, stk. 2, tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 39, hvis

- der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,

- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, eller
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jævnfør § 40, stk. 3 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog, som nævnt herover, foretages når der er forløbet 8 år.

Jævnfør § 41 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug skal miljøgodkendelsen desuden revurderes, således at husdyrbruget kan overholde ajourførte vilkår senest 4 år efter offentliggørelse af nye BAT-konklusioner.

Det er planlagt at foretage den første revurdering af denne godkendelse i 2028, med mindre der forinden offentliggøres BAT-konklusioner.

Miljøteknisk beskrivelse

---

3. Anlægsbeskrivelse

3.1. Lokalisering

Husdyrbrugslovens § 6 og § 8 omfatter 'forbudszoner', indenfor hvilke det ikke er tilladt at etablere eller udvide eksisterende husdyranlæg og opbevaringsanlæg til husdyrgødning, eller at udføre ændringer af disse anlæg, der medfører forøget forurening. Der kan efter en konkret vurdering meddeles dispensation for afstandskrav i § 8.

Stalde, der fortsætter i uændret drift er ikke omfattet af afstandskravene.

Anlæggets placering i forhold til afstandskravene i Husdyrbrugslovens § 6 og § 8 fremgår af nedenstående tabel.

Afstand til	Afstand målt	Afstandskrav jf. Husdyrbrugloven
§ 6		
Nabobeboelse (Sønderskovvej 4)	375 m	50 m
Lokalplanområde i landzone til boligformål, mv. (Lp 146, Bøvlingbjerg)	2,2 km	50 m
Byzone (Bøvlingbjerg)	1,7 km	50 m
§ 8		
Naboskel (matrikel 18a)	136 m	30 m
Ikke-almene vandforsyningsanlæg (DGU 62.21, Fårevej 118)	101 m	25 m
Almene vandforsyningsanlæg (Fåre Vandværk)	2,8 km	50 m
Vandløb (inkl. dræn) og søer (Rysenstein Bæk)	80 m	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej (Sønderskovvej)	300 m	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	> 1 km	25 m
Beboelse på samme ejendom	103 m	15 m

Afstanden til nærmeste ammoniakfølsomme naturområde, som er omfattet af Husdyrbruglovens § 7 er cirka 3,7 km, et rigkær (Habitatnaturtype 7230) ved Nissum Fjord. Afstandskravet i § 7 er 10 meter.

Det konstateres, at projektet overholder Husdyrbruglovens afstandskrav.

3.1.1. Landskabelige forhold

Det søgte projekt indebærer ikke ydre bygningsmæssige ændringer af staldanlægget.

Der foretages på den baggrund ikke en nærmere landskabsvurdering af projektet, da projektet herved ikke vurderes at påvirke landskabelige, geologiske eller kulturhistoriske værdier.

Som følge af, at projektet gennemføres i eksisterende bygninger, vurderes det ikke relevant at overveje alternative placeringer.

3.1.2. Erhvervsmæssig nødvendighed og skovbyggelinjen

Lemvig Kommune vurderer, at der er tale om en erhvervsmæssigt nødvendig tilpasning af husdyrbrugets produktion, som har til hensigt at forøge og optimere ejendommens smågriseproduktion og herved fremtidssikre landbrugsejendommens drift.

3.2. Dyrehold, staldanlæg og management

Ansøger har udarbejdet en miljøkonsekvensrapport for det søgte projekt, som indeholder beskrivelse af staldanlæggets indretning og drift og de forventede påvirkninger af miljøet. Rapporten med bilag ses i godkendelsens bilag.

Staldanlægget rummer fortsat over 750 stipladser til søer med smågrise og der er herved også fremadrettet tale om et IE-husdyrbrug, omfattet af Husdyrbruglovens § 16a, stk. 2, punkt 1.

Miljøledelsessystem

IE-brug skal indføre og vedligeholde et miljøledelsessystem.

Der er indført et miljøledelsessystem på llvad, som indeholder en miljøpolitik, konkrete miljømål, indsatser og forbedringsforslag. Der er handleplaner for mulige forbedringer, og systemet evalueres årligt. Kommunen udfører kontrol med husdyrbrugets miljøledelse ved miljøtilsyn. Miljøledelsessystemet for Fårevej 118 er vedlagt i bilag 6.

Lemvig Kommune vurderer ud fra miljøkonsekvensrapporten og miljøledelsessystemet, at det søgte projekt anvender den bedste tilgængelige teknik for management og at der er indført et miljøledelsessystem, som opfylder husdyrlovbekendtgørelsens § 42.

3.2.1. Produktionsareal

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens Bilag 1 C definerer et produktionsareal:

Produktionsareal [...] omfatter alene det areal, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for gødningsafsætning, dvs. areal, hvor dyrene kan stå, gå, ligge m.v., i fast placerede husdyranlæg, herunder stalde og andre bygninger, indretninger m.v. med fast bund eller lign.

Servicerum, gangarealer m.v., og stiadskillelser, arealer med nakkebomme, foderautomater, krybber, foderborde m.v., hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for gødningsafsætning, medregnes således ikke.

Ansøger har oplyst staldanlæggets produktionsareal i ansøgningsmaterialet.

Der stilles vilkår om det søgte produktionsareal, gulvtype og dyretypen, så forudsætningerne for den beregnede ammoniakemission fastholdes.

Emissionsgrænseværdi for bedste tilgængelige teknik (BAT)

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 25 om anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) fastsætter et krav om maksimal ammoniakemission fra det søgte projekt.

Kravet er beregnet i den digitale ansøgning, skema 217 672 til 5.031 kg N/år.

Ammoniakemissionen for det søgte er 5.031 kg N/år.

Det konstateres, at staldanlægget opfylder BAT for hvad angår ammoniakemission.

Det er en forudsætning for beregningen, at der er maksimalt 4.897 m² produktionsareal på husdyrbruget med følgende fordeling:

1.651 m² delvist spaltegulv til løsgående golde og drægtige søer.

2.376 m² kassestier med delvist spaltegulv til diegivende søer.

62 m² to-klimastald med delvist spaltegulv til smågrise.

622 m² delvist spaltegulv, individuel opstaldning til golde og drægtige søer.

186 m² delvist spaltegulv med 25-49 % fast gulv til søer og slagtesvin (gylte/polte).

Det er yderligere en forudsætning, at husdyrbrugets store gyllebeholder på 3.000 m³ er fast overdækket.

Der stilles vilkår om det søgte produktionsareal og at den store gyllebeholder skal være fast overdækket, så forudsætningerne for den beregnede ammoniakemission fastholdes.

3.3. Gener

3.3.1. Lugt

Lugtgenerafstandene til byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse og enkelt bolig er beregnet i den digitale ansøgning, skema 217 672.

Landbrugsejendomme er ikke omfattet af Husdyrbruglovens lugtbeskyttelsesniveau.

Afstandskrav til de enkelte områdetyper og de faktiske afstande til nærmeste nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde fremgår af nedenstående tabel.

Afstandskrav og faktiske afstande måles fra staldanlæggets centrum og til nærmeste hushjørne for beboelser i landzone og til nærmeste punkt i byzone og sommerhusområde.

Områdetype	Afstandskrav	Faktisk afstand
Enkelt beboelse		
Fårevej 116	162 meter	520 meter
Sønderskovvej 1	162 meter	548 meter
Sønderskovvej 2	162 meter	553 meter
Enkelt beboelse i samlet bebyggelse		
Beboelse i Bøvling	360 meter	2,0 km
Byzone/sommerhusområde		
Bøvling Byzone	533 meter	1,7 km

Beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt til enkelt beboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Lugtbidraget fra farestalde er lavere end smågrisestalde, og det søgte projekt indebærer derfor, at det samlede lugtbidrag til omgivelserne reduceres.

Det ønskes grundlæggende at friholde byzoner for lugtgener, hvilket medfører et afstandskrav, som skal sikre, at staldlugt kun undtagelsesvist opleves i byzonen. Landzonen betragtes som landbrugets erhvervsområde, og derfor er lugtbeskyttelsesniveauet for samlede bebyggelser og enkelt beboelser mindre restriktivt og tillader, at der i perioder kan opleves mærkbar lugt fra staldanlæg. Der er dog skærpede afstandskrav til samlede bebyggelser, som ofte kan være landsbysamfund med institutioner og større boligområder.

Lugtemissionsberegningerne i skema 217 672 er baseret på lugtemissionstal fra stalde, som forudsætter at der er gode staldhygiejniske forhold, herunder at der udføres jævnlig og effektiv rengøring af alle staldafsnit.

Lemvig Kommune stiller derfor vilkår om, at hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes, så lugtgener begrænses mest muligt.

Det søgte projekt vurderes herefter ikke at give anledning til lugtgener for de omkringboende, som ud fra Husdyrbruglovens beskyttelsesniveau kan karakteriseres som væsentlige.

3.3.2. Støj

Støjkilder er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten, vedlagt i bilag 1, kortbilag med støjkilder ses i bilag 3.

Støj fra anlægget vurderes ikke at ændres i forhold til nudriften.

Nærmeste nabo ligger cirka 360 meter fra de nærmeste støjkilder på staldanlægget.

Under idealforhold falder støjniveauet til en fjerdedel, når afstanden til kilden fordobles.

Ved idealforhold vil lydniveauet i en afstand af cirka 360 meter fra kilden, være reduceret med cirka 63 dB(A).

For at overholde et krav om maksimalt 40 dB(A) i nattetimer bør støjkilder på anlægget i nattetimer således ikke overstige 103 dB(A).

Bygninger, læhegn, mv. dæmper lydets spredning, hvilket betyder, at støjkilder placeres indenfor i bygninger kan være på flere dB(A), uden at det medfører, at støjvilkåret overskrides.

Et støjbidrag på 103 dB(A) svarer cirka til lyden fra en motorsav.

Det forventes ud fra afstanden til naboer og de støjende aktiviteter på ejendommen, at den almindelige drift på ejendommen ikke vil give støjgener, som overskrider godkendelsens støjvilkår.

Støjvilkåret omfatter aktiviteter på ejendommen, men undtager transporter uden for selve ejendommen. Trafikstøj og støj fra markarbejde kan ikke reguleres i sager om godkendelse efter Husdyrbrugets lov, men skal i stedet behandles særskilt efter Miljøbeskyttelseslovens generelle regler.

Skulle der mod forventning indgå berettigede støjklager, kan Lemvig Kommune efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at udføre akkrediterede støjmålinger, samt om nødvendigt påbyde støjdæmpende tiltag, eksempelvis i form af støjvolde eller anden placering af støjkilder.

Det bemærkes, at støjvilkåret skal overholdes hos alle omkringboende, også andre landbrugsejendomme. Støjvilkåret skal overholdes både i beboelser og på udenørs opholdsarealer.

3.3.3. Lys

Staldanlæggets lyskilder er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten. Der skal anvendes energieffektiv belysning på husdyrbruget, jævnfør § 47 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, se bilag 7.

Eksisterende bygninger på ejendommen, læhegn og bevoksninger i det omgivende landskab afskærmer delvist indsigten til og lyskilder fra staldanlægget. Lyskilder vurderes heraf ikke at udgøre en væsentlig gene for omboende.

3.3.4. Fluer og skadedyr

Tiltag mod fluer og skadedyr er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Ved en almindelig forebyggende indsats, vurderes naboer ikke at blive berørt af fluer og skadedyr fra husdyrbruget.

Godkendelsen indeholder vilkår om, at ejendommen skal renholdes for at forebygge fluer og skadedyr.

Tilhold af rotter på kommunes husdyrbrug har i de senere år været en voksende udfordring. Rotter kan søge ly for deres naturlige fjender på husdyrbrug og har samtidig potentielt adgang til ubegrænsede mængder føde. Udvises der ikke vedvarende og nøje omhu i at forebygge og bekæmpe rotter, kan der på et enkelt år ske voldsomme opformeringer af rotter, der kan spredes i nærområdet.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at der er aftale med godkendt skadedyrsbekæmper. Dette indebærer jævnlige kontrolbesøg på ejendommen.

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at der udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse på ejendommen og det vurderes, at det sikrer en tilstrækkelig og effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse på husdyrbruget.

3.3.5. Støv

Støvkilder er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten og på bilag 3.

IE-husdyrbrug skal reducere støv fra staldanlæg, jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 48, se bilag 7.

Husdyrbrugets daglige drift vurderes ikke at indebære aktiviteter, som medfører støv uden for ejendommen. Det vurderes, at der ved det generelle krav i § 48 ikke er behov for særskilte støvreducerende vilkår.

3.3.6. Transport

Transporter til og fra staldanlægget er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Den nuværende adgangsvej vurderes at kunne rumme projektet uden væsentlige gener for omboende og andre færdende omkring ejendommen.

Antallet og typerne af transportere til og fra husdyrbruget vurderes ikke at afvige fra, hvad der normalt må forventes fra husdyrbrug af denne type og størrelse.

Der henvises til god landmandspraksis, at transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at transportere planlægges, så omgivelserne påvirkes mindst muligt.

3.4. Forurening

3.4.1. Spildevand herunder regnvand

Ansøger har beskrevet ejendommens produktion af spildevand og afløbsforhold for tag- og overfladevand i miljøkonsekvensrapporten, bilag 1. Kort med afledningsforhold ses i rapporten og i bilag 4.

Det søgte projekt indebærer ikke ændrede spildevands- eller afløbsforhold.

For at forebygge forurening som følge af utilsigtede spild stilles der vilkår om forbud mod oplag, anvendelse eller transport af foder, dyr, gødning, olie eller kemikalier ved overfladeafløb.

Der stilles desuden vilkår om, at afløb ikke må anvendes til bortskaffelse af nogen former for restvand eller vaskevand.

Vilkår mod oplag og bortskaffelse af vaskevand og restvand omfatter alle overfladeafløb på husdyrbruget, som ikke fører til gyllesystem eller andre opsamlingsbeholdere.

Lemvig Kommune vurderer, at håndtering af overfladevand og spildevand er tilfredsstillende ved overholdelse af de generelle regler for spildevandshåndtering, herunder også husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om opsamling, opbevaring og håndtering af vaskevand, restvand, m.v.

Lemvig Kommune vurderer husdyrbrugets håndtering af spildevand og indretning af afløb, mv. ved tilsyn.

3.4.2. Husdyrgødning og foder

Opbevaring, håndtering og anvendelse af husdyrgødning og foder er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen stiller et generelt krav om, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til flydende og fast husdyrgødning på husdyrbrug, samt at husdyrgødning generelt opbevares forsvarligt i dertil indrettede tekniske anlæg.

Husdyrbrug med dyrehold skal som minimum have 6 måneders opbevaringskapacitet. Normalt vil der være behov for 9 måneders kapacitet på ejendommen med konventionel svineproduktion. Kapacitetskravet kan opfyldes gennem aftaler om afsætning til eller opbevaring på andre ejendomme.

Der er to gyllebeholdere på husdyrbruget med en samlet kapacitet på cirka 4.430 m³ og gyllekanaler under staldene.

For at sikre, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget, stiller Lemvig Kommune vilkår om, at der skal være 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning, restvand, vaskevand, mv.

Kravet om tilstrækkelig opbevaringskapacitet, herunder aftaler om opbevaring på andre ejendomme kontrolleres ved tilsyn, når tilsynsmyndigheden vurderer, at det er relevant.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 46 stiller generelle fodringskrav, som har til hensigt at reducere de udskilte mængder kvælstof og fosfor fra dyreholdet.

EU's foderhygiejneforordning stiller herudover en række generelle krav om stald- og fodringsudstyr, herunder forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr, rengøring af foderoplæg, anvendelse af friske foderstoffer og råvarer, opbevaringsforhold, foderanlæg og fodring, herunder rengøring af maskinel, vandkvalitet og uddannelse af personale.

Fødevarestyrelsen er myndighed for reglerne i foderhygiejneforordningen.

Det vurderes, at der ikke er behov for særskilte vilkår til opbevaring eller håndtering af foder, under forudsætning af, at de generelle regler efterleves.

3.4.3. Affald

Affaldsfraktioner fra husdyrbrugets daglige drift er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Lemvig Kommune stiller vilkår om håndtering og opbevaring af affald på husdyrbruget. Vilkåret omfatter også oplag af farligt affald herunder eventuelle oplag af spildolie og pesticidrester i relation til markdrift.

Vilkåret har til formål at sikre, at der ikke sker forurening som følge af u hensigtsmæssig håndtering eller opbevaring af affald.

Lemvig Kommune gennemgår i øvrigt husdyrbrugets affaldsproduktion og -håndtering ved miljøtilsyn.

Lemvig Kommune har udarbejdet en affaldsguide til erhverv:

<https://www.lemvig.dk/miljoe-og-vand/affald>

Husdyrbruget er til enhver tid forpligtet til at efterleve gældende affaldsregulativer og Affaldsbekendtgørelsen, mv., også hvor disse generelle regler er skærpede i forhold til godkendelsens vilkår.

3.4.4. Råvarer og hjælpestoffer

Oplag af råvarer og hjælpestoffer er beskrevet i ansøgers miljøredegørelse, bilag 1 og husdyrbrugets beredskabsplan, bilag 5.

Der er ikke beskrevet oplag af farlige råvarer og hjælpestoffer på husdyrbruget i miljøkonsekvensrapporten, og det vurderes, at der ikke er krav om basistilstandsrapport.

Der er ikke oplag af råvarer og hjælpestoffer på husdyrbruget, ud over hvad er normalt for et husdyrbrug af denne størrelse, hvilke primært udgøres af forskellige typer af olie og planteværns- og rengøringsmidler.

For at forebygge forurening som følge af utilsigtede spild stilles der vilkår om, at der ikke må ske oplag, anvendelse eller transport af foder, dyr, gødning, olie eller kemikalier ved overflade afløb. Der stilles desuden vilkår om, at afløb ikke må anvendes til bortskaffelse af nogen former for restvand eller vaskevand.

For at forebygge spild af gylle stilles der vilkår om, at gyllevogne skal påfyldes på plads med fast bund og afløb til gyllesystem, eller at der alternativt skal benyttes gyllevogne med sugetårn og overløbssikring.

Husdyrbruget vurderes ved de stillede vilkår at kunne drives uden risiko for forurening af jord og grundvand.

3.4.5. Driftsforstyrrelser eller uheld

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 43 indeholder et generelt krav for IE-husdyrbrug om at oplære personale i relevant lovgivning, transport og udbringning af husdyrgødning, planlægning af aktiviteter, beredskabsplanlægning og -styring og reparation og vedligehold af udstyr. Oplæringsmateriale til personalet skal kunne fremvises ved tilsyn.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 44 indeholder et generelt krav for IE-husdyrbrug om at udarbejde og følge en plan for kontrol, reparation og vedligehold. Husdyrbruget skal kunne dokumentere, at planen følges ved at føre logbog over gennemførte kontroller. Der er også krav om at IE-brug udarbejder en beredskabsplan. Husdyrbrugets beredskabsplan er vedlagt i bilag 5.

Lemvig Kommune kontrollerer, at husdyrbruget efterlever bekendtgørelsens § 43 og § 44 ved tilsyn.

Hvis der sker hændelser eller uheld, der mærkbart berører miljøet, er Lemvig Kommune jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 45 forpligtet til at påbyde ændrede eller nye vilkår, som begrænser miljøkonsekvenserne og som forhindrer at de pågældende hændelser eller uheld opstår igen. Kravet gælder dog ikke ved miljøuheld af en så alvorlig karakter, at reglerne om miljøskade i Husdyrbruglovens kapitel 5a overtrædes.

Lemvig Kommune vurderer, at bekendtgørelsens krav og kommunens tilsyn i tilstrækkelig grad forebygger og modvirker forureninger forårsaget af driftsforstyrrelser og uheld.

3.4.6. Driftens ophør

Ved ophør af aktiviteter på et IE-husdyrbrug gælder husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 51 og kapitel 4b i lov om forurennet jord finder anvendelse.

IE-husdyrbrug skal derfor senest 4 uger efter driftsophør anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurennet jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet.

Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

På baggrund af risikovurderingen kan tilsynsmyndigheden gå i dialog med driftsherren og kontrollere, at de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse af jord- og grundvandsforurening udføres rettidigt og om nødvendigt påbyde konkrete tiltag.

3.5. Ammoniakpåvirkning af natur

3.5.1. Beskyttet natur

De herunder nævnte kategoriserede naturtyper er omfattet af særlige ammoniakdepositionskrav, jævnfør beskyttelsesniveauet i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 26 - 30.

Ud over de beregnede merdepositioner og totaldepositioner, vil alle omgivelserne herunder beskyttede naturområder blive tilført kvælstof fra baggrundsbelastningen.

Kvælstoffet i baggrundsbelastningen stammer, for en stor dels vedkommende, fra husdyrgødning, staldanlæg og industri. Det afsættes på alle arealer og føres hertil fra nær og fjern. Kvælstoffet kan ikke specifikt henføres til Fårevej 118, men husdyrbruget vil også bidrage til "skyen" af kvælstofholdige forbindelser i atmosfæren, der afsættes på naturarealer.

Baggrundsbelastningen i området var i 2014 cirka 13,6 kg N/ha/år, jævnfør data fra arealinformation på miljøportalen:

<https://arealinformation.miljoportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution>.

Oversigtskort og ammoniakberegningresultater på nærliggende natur ses i bilag 8 og 9.

Kategori 1 natur

Kategori 1 natur er ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000, som er omfattet af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 D.

Staldanlægget ligger cirka 3,7 km NNØ for nærmeste kategori 1-natur, lysåben habitatnatur (rigkær) i Natura 2000-område 65, Nissum Fjord.

Den totale ammoniaktilførsel på dette naturområde fra husdyrbruget må ikke overstige 0,2 kg N/ha/år, da to husdyrbrug opfylder nærhedskravet i husdyrlovbekendtgørelsens § 26.

Den totale ammoniakdeposition fra det søgte projekt er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen er 10,9 kg N/ha/år.

Tålegrænsen for rigkær er som udgangspunkt 15 – 25 kg N/ha/år, men kan dog være helt ned til 5 kg N/ha/år hvis et rigkær indeholder væsentlige forekomster af følsomme højmoserarter.

Kategori 2 natur

Kategori 2 natur er større § 3 naturområder, som er beskyttet ved § 7, stk. 1 nr. 2 i Husdyrbrugloven.

Staldanlægget ligger cirka 6 km ØNØ for kategori 2-overdrev ved Trans Kirkeby og cirka 6 km vest for kategori 2-overdrev syd for Kronhede Plantage, vest for Flynder Mølle. Der er ikke anden kategori 2-natur inden for 6 km af staldanlægget.

Den totale ammoniakdeposition fra husdyrbruget på begge overdrev er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Tålegrænsen for overdrev er 10-25 kg N/ha/år.

Kategori 3 natur

Kategori 3-natur er moser, heder, overdrev og ammoniakfølsomme skove som ikke er omfattet af kategori 1 og 2.

Kommunen kan ikke fastsætte vilkår som medfører en merdeposition på under 1,0 kg N/ha/år på kategori 3-natur, jævnfør Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29.

Den højeste totaldeposition fra staldanlægget på kategori 3-natur, et moseområde cirka 800 meter sydøst for staldanlægget er beregnet til 0,1 kg N/ha/år. Merdepositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Øvrig natur

Rysensteen Bæk løber cirka 80 meter nord for staldanlægget. Bækken er ikke ammoniakfølsom, og der beregnes ikke deposition til vandløbet.

Der ligger en mindre sø cirka 400 meter NNV for anlægget, samt en sø og en eng mod nordvest, godt 500 meter fra anlægget. Den højeste merdeposition fra staldanlægget til disse naturområder er 0,3 kg N/ha/år og den højeste totaldeposition fra staldanlægget er 1,2 kg N/ha/år.

Lemvig Kommunes vurdering

Lemvig Kommune har verificeret ruheder jævnfør retningslinjerne i "naturpixibogen", som findes på Miljøstyrelsens hjemmeside:

<https://oldwiki.mst.dk/GetFile.aspx?File=/Faglige dokumenter/Naturpixibog06032007.pdf>.

Beskyttelsesniveauerne for kategori 1-, 2- og 3-natur er overholdt og totaldepositionen fra husdyrbruget på kategori 1- og 2-natur er 0,0 kg N/ha/år.

Projektet indebærer ikke merdeposition på kategori 3-natur. Den totale deposition på nærmeste kategori 3-natur fra staldanlægget er 0,1 kg N/ha/år fra husdyrbruget. Denne totaldeposition vurderes ikke i sig selv at indebære risiko for en tilstandsændring.

Den højeste totaldeposition fra staldanlægget er beregnet ved den nærmeste sø mod nordvest. Totaldepositionen er beregnet til 1,2 kg N/ha/år.

På de øvrige omkringliggende terrestriske naturområder overstiger totaldepositionen fra staldanlægget ikke 0,4 kg N/ha/år.

Det vurderes at totaldepositionen fra staldanlægget ikke indebærer risiko for tilstandsændringer af natur beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

3.5.2. Habitatvurdering

Kommunen skal vurdere på alle planer og projekter om, hvorvidt de kan skade de arealer og arter, der er beskyttede i Natura 2000-områder.

Natura 2000-områder og arter er udpegede på internationalt plan, og de forskellige EU-lande er ansvarlige for, at de ikke tager skade af den menneskelige aktivitet i landet.

Den Europæiske Union vedtog i 1992 et direktiv, som havde til hensigt at fremme beskyttelsen af de mest truede naturtyper, svampe-, plante- og dyrearter i Europa. I daglig tale kaldes det for "habitatdirektivet", og det pålægger de nationale regeringer at udpege områder, der indeholder truede eller sårbare arter og deres levesteder. Til direktivet findes et bilag, som nævner 230 dyrearter, 483 plantearter og 198 biotoper, der skal beskyttes.

Natura 2000-områderne består af habitatområder med særlig værdifulde naturtyper, dyre- og plantearter og af fuglebeskyttelsesområder med særlige fugle.

I bilag IV til Habitatdirektivet er listet en række dyre- og plantearter, som skal beskyttes. Ligeledes er arternes yngle- og rasteområder beskyttede. Beskyttelsen gælder uanset hvor arterne forekommer, dvs. både indenfor og udenfor Natura 2000-områder. Der foretages nærmere vurdering af Bilag IV-arter i kapitel 4.

Screening

Natura 2000 område nr. 65, Nissum Fjord ligger cirka 2,7 km SSV for Ilvad, og er det Natura 2000 område, som er tættest på staldanlægget.

Natura 2000 område nr. 224, Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage ligger cirka 6 km øst for staldanlægget.

Der er mere end 10 km til øvrige terrestriske Natura 2000 områder.

Totaldepositionen af ammoniak fra staldanlægget på de nærmeste dele af Natura 2000-områder er beregnet af Lemvig Kommune til 0,0 kg N/ha/år.

Natura 2000 område nr. 65 Nisum Fjord

Natura 2000 område nr. 65 Nisum Fjord består af Habitatområde nr. 58 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 38.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er i Lemvig Kommune hovedsageligt strandene hele vejen rundt om fjorden samt nogle få sure overdrev syd for udløbet af Bækmarksbro å. Truslerne for strandene er uhensigtsmæssig hydrologi (udtørring), mindre saltpåvirkning, tilgroning som følge af stor næringsstofpåvirkning og invasive arter. Truslerne for de sure overdrev er hovedsageligt tilgroning som følge af manglende naturpleje.

Derudover er der arterne laks, odder og lampret, som bl.a. er afhængige af optimal vandkvalitet.

Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde nr. 38 er i Lemvig Kommune knopsvane, kortnæbbet gås, krikand, lysbuget knortegås, pibeand, sangsvane, spidsand, alm. ryle, dværgerterne, plettet rørvagtel, rørdrum, pibesvane, bramgås, toppet skallesluger, stor skallesluger, rørhøg, klyde, hvidbrystet præstekrave, pomeransfugl, lille kobber sneppe, fjordterne, havterne og splitterne. Truslerne for disse arter er bl.a. forstyrrelser især i yngleperioden, prædation, tilgroning og fragmentering af naturarealer der tidligere har været plejet og dermed egnet sig til yngle- og rasteområde for fuglene.

Natura 2000 område nr. 224 Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage

Natura 2000 område nr. 224 består af Habitatområde nr. 224.

Udpegningsgrundlaget for Habitatområdet er bl.a. Tør og våd hede, tidvis våd eng, hængesæk og brunvandet sø samt arterne bæklampret og odder. Truslerne for hedearealer, tidvis våd eng og hængesæk er næringsstofbelastning, fragmentering, invasive arter og tilgroning.

Arterne bæklampret og odder er begge følsomme overfor forstyrrelser og afhængige af god biologisk vandløbskvalitet.

Lemvig Kommunes vurdering

Det vurderes, at ammoniakdepositionen fra det søgte projekt ikke udgør en væsentlig risiko for arterne på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områder, idet totaldepositionen fra staldanlægget på de nærmeste arealer i Habitatområde 58 er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Afstanden til andre Natura 2000 områder er så stor, at det umiddelbart og uden videre beregning konkluderes, at deposition fra staldanlægget ikke påvirker udpegningsgrundlaget for andre Natura 2000-områder.

På baggrund af de beregnede totaldepositioner af ammoniak vurderes det søgte projekt ikke at udgøre en risiko for udpegningsgrundlaget eller bilag IV-arter i habitatområderne, for hvad angår ammoniakpåvirkning.

Det vurderes, at husdyrbrugsanlægget ikke giver anledning til forstyrrelser, støv, udledning eller anden påvirkning, der kan genere arterne på udpegningsgrundlaget.

§ 16a-godkendelse - Fårevej 118, 7650 Bøvlingbjerg

Lemvig Kommune har ikke kendskab til andre projekter, som i sammenhæng med dette projekt, vil kunne påvirke Natura 2000-områder.

Projektet vurderes derfor ikke i sig selv eller i kumulation med andre projekter, at udgøre en risiko for en skadevirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 224 eller andre Natura 2000-områder.

4. Bilag IV-arter

EF-Habitatdirektivet fra 1992 rummer i sin artikel 12 en forpligtelse til at sikre en streng beskyttelsesordning for en række dyr og planter overalt i landet, dvs. uanset om de forekommer indenfor et beskyttelsesområde eller udenfor; disse arter fremgår af direktivets bilag IV, de såkaldte bilag IV-arter.

For bilag IV-arter gælder således, at deres yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges, og derfor er aktiviteter ikke tilladte, som kan udgøre en trussel for den enkelte art.

Det bemærkes, at fugle behandles særskilt i EF-fuglebeskyttelsesdirektivet.

I den daglige drift og hovedsagelig ved driftsændringer er det lodsejerens eget ansvar at være opmærksom på ikke at skade eller ødelægge bilag IV-arternes yngle- eller rasteområder. Det gælder også selv om myndighederne ikke har oplyst lods ejeren om, at der er konkrete forekomster af bilag IV-arter i området. Overtrædelser kan straffes efter regler i Naturbeskyttelsesloven og Jagt- og Vildtforvaltningsloven. Hvis en lodsejer har planer om at gennemføre en aktivitet, der kræver tilladelse, godkendelse eller lignende er det myndighedens ansvar at sikre, at de godkendte aktiviteter ikke vil skade yngle- eller rasteområder.

På baggrund af kommunens kendskab vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV kan tænkes at have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring husdyrbruget:

Damflagermus, dværgflagermus, vandflagermus, sydflagermus, troldflagermus, birkemus, odder, spidssnudet frø, strandtudse, markfirben, stor vandsalamander, grøn kølleguldsmed, bæver og ulv.

Strandtudsen er optaget på rødlisten 2019 som truet. Damflagermus, birkemus, markfirben, odder og ulv er optaget på rødlisten 2019 som sårbare. Rødlisten er en fortegnelse over plante- og dyrearter, der er forsvundet, akut truede, sårbare eller sjældne i den danske natur.

Arterne er gennemgået nedenfor:

Flagermus:

Alle danske flagermus er listet som bilag IV-arter.

Vinterkvarterer: Flagermusenes føde, insekterne, er stort set ikke fremme om vinteren. Mens de fleste insektædende fugle trækker sydpå om vinteren går flagermusene i dvale fra oktober til hen i april. Flagermusene foretrækker et køligt, men frostfrit sted.

Sommerkvarterererne – dagopholdssteder: Fra midt på foråret eller først på sommeren søger flagermusene til områder, hvor der er gode betingelser for ophold og føde. Det specifikke opholdssted afhænger af arten, men vil oftest være i bygninger og hule træer i nærheden af skov. Fourageringsområderne er også artsafhængige, og kan bl.a. være søer og åer, hvor flagermusene æder insekter, de fanger over vandoverfladen. Mange arter lever af insekter, de fanger i lysåben løvskov, over marker og skove, i skovkanter, lysninger eller levende hegn. Hunflagermus samles i ynglekolonier, hvor ungerne fødes fra omkring midten af juni og lidt ind i juli.

Damflagermus: Sommerkvarterererne er i huse eller hule træer i nærheden af søer og vandløb. Om vinteren sover damflagermus vintersøvn i blandt andet kalkgruber og klippespalter, ofte hængende i små grupper.

Dværgflagermus: Dværgflagermusen lever i tilknytning til løvskov. Hule træer, gamle spættereder og bygninger er både sommer- og vinterkvarterer.

Troldflagermus: Både vinter- og sommerkvarterer knytter sig primært til hule træer og lignende, men troldflagermusen benytter også bygninger.

Sydflagermus: Sydflagermusen er tilknyttet bebyggelse, og huse udgør både sommerkvarterer og vinterkvarterer for arten.

Vandflagermus: Sommerkvarterer er som regel hule træer i skove og parker, men kan også være under en gammel stenbro og i enkelte tilfælde i en bygning. Vinterkvarterer er især kalkgruber, klippespalter og kældre.

Trusler mod flagermus kan være fældning af gamle træer og skove samt nedrivning af bygninger.

Der er mindre skovbevoksninger øst for Ilvad, som kan være potentielle raste- eller leveområder for flagermus. Bevoksningerne er begrænsede i omfang og ligger i afstande fra cirka 800 meter fra anlægget og længere væk.

Birkemus:

Birkemusen findes i to hovedbestande, en i det vestlige Limfjordsområde samt en i det sydlige Jylland. Birkemus forekommer i en stor variation af levesteder, hvoraf de vigtigste synes at være fugtige områder i forbindelse med vandløb eller fjorde samt tilstødende tørre arealer.

Birkemus er fundet i en række forskellige naturtyper: ferske enge, strandenge, overdrev, ekstensivt dyrkede marker, heder, moser, vældområder, fjordskrænter og nogle steder endda i plantager og skove. De træk, som går igen på de fleste sommeropholdssteder, er en høj grad af fugtighed og et tæt urtelag. Det fugtige element kan udgøres af vandløb, væld, moser eller fugtige arealer ud til en fjord.

Nærmeste potentielle levested for Birkemusen er på eng- og moseområder langs vandløbet *Tilløb til Rysensteen Bæk*, cirka 500 meter nordvest for anlægget. Der vurderes ikke at være andre potentielle levesteder for Birkemusen inden for 1.000 meter af anlægget.

Markfirben:

Markfirben findes spredt i landskabet på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejstrækninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Markfirbenet yngler på solvendte skråninger, som er af altafgørende betydning for den. Ynglesuccesen er betinget af, at æglægningen kan finde sted i varm, løs, veldrænet jord af gruset eller sandet karakter.

Markfirbenet har potentielt leve- og rastested på det nord-syd gående beskyttede dige, der ligger cirka 180 meter øst for anlægget.

Odder:

Odderen var i slutningen af 1950'erne udbredt i det meste af Danmark med undtagelse af bl.a. Bornholm, Samsø og Læsø. En undersøgelse i 1980 viste, at den danske bestand var gået drastisk tilbage og der blev iværksat en række forvaltningsmæssige tiltag. Bestandsudviklingen har siden været positiv og odderen lever nu i store dele af Jylland. I 2007 fastslog DNA-analyser af prøver fra ekskrementerne, at der også stadig findes odder i Vestsjælland.

Fra snudespids til halespids måler en voksen odder ca. 100-130 cm og vejer ca. 6-11 kg (hanner), 5-8 kg (hunner).

Som en tilpasning til livet i vand har odderen svømmehud mellem tæerne, og kroppen er lang og strømlinet. Både ører og næsebor kan lukkes, når dyret dykker, og pelsens gråbrune underuld er isolerende og vandskyende.

Pelsens er på oversiden mørkebrun, lidt lysere på bugen, og på halsen og undersiden af hovedet kan pelsen være hvidgrå.

Det flade hoved med de lange knurhår omkring snuden og den kraftige hals, der næsten går i ét med kroppen, er typiske kendetegn ved odderen. Men arten kan også kendes på den let affladede hale.

Odderen lever især af fisk som aborre, ål, karpe og ålekvabber. Fisk i størrelsen 10-15 cm foretrækkes. De foretrukne ål er dog en smule længere. Frøer kan også udgøre en del af føden, og indimellem tager odderen også små pattedyr, fugle og krebsdyr.

Odderen lever i tilknytning til både stillestående og rindende vand, salt- og ferskvand. Uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder, med gode skjulmuligheder i form af vegetation, er oplagte levesteder.

Da odderen er nataktiv opholder den sig om dagen i en hule i brinken, under træ-rødder eller under buske.

Både hanner og hunner hævder territorium, men hannens er større end hunnens, og kan strække sig over mere end 10 kilometer vandløb. Kun i parringstiden færdes hannen og hunnen sammen.

De fleste unger bliver født om sommeren eller i efteråret, selvom odderen kan føde unger på alle tidspunkter af året. Et kuld på 2-3 unger fødes, når hunnen har været drægtig i ca. 60 dage. Ungerne er et år gamle før de kan klare sig selv.

For at odderen yngler, skal der i dens territorium være skjul eller fristeder i form af rørskov, krat eller anden bevoksning. Der skal også være ringe menneskelig aktivitet, det vil sige et minimum af færdsel, lystfiskeri og jagt. Findes der tilstrækkelige skjul, er odderen mere tolerant overfor menneskelige forstyrrelser.

Odderen findes i Nissum Fjord og må forventes at søge føde opstrøms i Ramme Å. Det kan ikke afvises, at odderen også søger opstrøms i Rysensteen Bæk.

Spidssnudet frø:

Spidssnudet frø er en brun frø med mørkere tegninger, som yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. Den største ynglesucces opnår arten i vandhuller uden fisk.

Spidssnudet frø er i høj grad afhængig af, at der nær ynglestederne findes gode levesteder på land. En stor del af spidssnudet frøs yngle- og rasteområde, men langt fra alle, er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Ødelæggelse og forringelse af yngle- og rasteområder omfatter rydning, opfyldning til byggeri, belastning med spildevand og fragmentering på grund af veje.

Spidssnudet frø har potentielt yngle- og levested i de omkringliggende søer og vandhuller.

Strandtudse:

Strandtudsens yngle- og rasteområde vil ofte være vandhuller, enge og strandenge, der er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Gødskning og vandstandssænkning er væsentlige trusler. Hvis levestedet gødes eller tilføres gødningsstoffer udefra, kan vegetationen blive så frodig, at den ikke længere holdes tilstrækkelig kort ved for eksempel afgræsning.

Hvad angår vandstand kan 5-10 cm til eller fra, være afgørende for, at vandsamlingen udtørres på det rette tidspunkt. Det betyder for eksempel, at hvis en grøft i nærheden udsættes for hårdhændet oprensning, så grøftens bund uddybes med 5-10 cm, så kan det være nok til at tudserne ikke længere kan gennemføre yngleciklus.

De nærliggende søer, og mose- og engområderne langs *Tilløb til Rysensteen Bæk* er potentielle levesteder for strandtudsen.

Grøn kølleguldsmed:

Grøn kølleguldsmed er en middelstor guldsmed, der med sin grønne forkrop og gule tegninger på bagkrop er en af de mere letgenkendelige guldsmede.

Grøn kølleguldsmed er tilknyttet vandløb med grus og sand. Der er muligvis en tendens til at arten findes i mindre vandløb end tidligere og kan benytte vandløb på blot få meters bredde.

Artens udbredelsesområde er Midtjylland med Karup Å, Storå, Skjern Å og Gudenå som de væsentligste vandløbssystemer. Grøn kølleguldsmed er sandsynligvis ved at udvide sit udbredelsesområde da den de seneste år er truffet i Varde Å, flere tilløb til Limfjorden og både nord og syd for Aarhus.

Grøn kølleguldsmed er observeret i Storåen øst for Vemb og vil muligvis også kunne findes ved Damhus Å. Ramme Å-systemet med Rysensteen Bæk er et potentielt habitat for Grøn Kølleguldsmed, og det kan ikke afvises, at arten også findes her.

Stor Vandsalamander:

Stor Vandsalamander yngler i vandhuller af meget forskellig størrelse. Det er ikke unormalt at finde den i vandhuller på under 100 m². Arten er følsom overfor forurening af vandhullerne, overskygning af vandhuller og udsætning af fisk. Arten kan findes ynglende i vandhuller under tilgroning, men der skal være sol på næsten hele vandfladen for at bestanden kan klare sig på længere sigt. Som hovedregel yngler den ikke i vandhuller med hundestejler og andre fisk. Nogle steder gør tæt undervands- og flydebladsvegetation det muligt, at nogle af larverne kan gemme sig for fiskene. Den kræver forholdsvis rent vand. Stor Vandsalamander er som regel meget stedfast i forhold til ynglestedet.

Næringsberigelse som følge af gødningspåvirkning forringer yngleområderne. Dårlig vandkvalitet som følge af næringsberigelse har en meget markant skadelig virkning på salamandrenes ynglesucces. Derudover kan næringsberigelsen betyde, at vandhullerne hurtigt gror til.

Der er enkeltfund spredt over kommunen. Det kan ikke udelukkes, at stor vandsalamander forefindes i og ved de nærliggende søer.

Bæver:

Europæisk bæver er en stor gnaver i familien af bævere. Den var nær udryddelse i begyndelsen af 1900-tallet på grund af jagt, men er siden genudsat mange steder i Europa og Asien, hvor den nu findes fra Storbritannien til Kina og Mongoliet.

I Danmark blev den genudsat i 1999.

Den er kendt for at lave dæmninger, men den graver også kanaler til flådning af træstammer og grene. I vandet bygger den et bæverbo af grene med en indgang placeret under vandet, men den kan også udgrave sit bo i en brink.

Bæveren er fredet og kun Naturstyrelsen har myndighed til at regulere bestanden, samt fjerne og regulere bæverens dæmninger og andre aktiviteter. Den væsentligste trussel mod bævere er gentagen fjernelse af bæverbo i hele vandløbssystemet.

Bæveren findes i Flynder Å-systemet og har via Nissum Fjord adgang til Ramme Å.

Ulv:

Ulven er et rovdyr, der lever i Europa, Asien og Nordamerika. Ulven holder til i skov og på steppelignende arealer, hvor den jager i et kobbel, en stor flok, bestående af et forældrepar og dets voksne afkom.

Ulven er en typisk topprædator i sit område, med kun mennesker som reel trussel imod den. Den lever hovedsagelig af større hovdyr, men tager også mindre dyr som mus, harer og fugle. De kan desuden leve af ådsler og af husdyr som kvæg, og omkring mennesker kan de gå i affald.

Ulven er en generalist hvad angår levested (habitat) og kan opholde sig mange forskellige steder. Ulvens valg af levested hænger stærkt sammen med mængden af byttedyr, mangel eller lave forekomster af kvæg, vejtæthed, menneskelig tilstedeværelse og topografi.

Klosterheden vil godt kunne rumme en mindre bestand af ulve.

Andre dyre- og plantearter

Lemvig Kommune er ikke bekendt med forekomster af andre planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor i nærheden af husdyrbruget.

Lemvig Kommunes vurdering

Projektet medfører ikke tilstandsændringer i skovbevoksninger, andre potentielle sommer- eller vinterkvarterer, eller at påvirke fødegrundlaget for flagermus. Projektet vurderes således ikke at udgøre en risiko for at forringe fødegrundlag, leve- eller rastesteder for flagermus.

Det søgte projekt indebærer ikke ændringer eller væsentlige påvirkninger af birkemusens potentielle leveområder. Projektet vurderes derfor ikke at udgøre en risiko for birkemus.

Projektet inddrager ikke arealer, der er egnede som yngle- og rasteområder for markfirben og det vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for arten.

Det vurderes, at odderen, bæveren og ulven ikke er truet af projektet, da der ikke sker opsplittning af bestande og levesteder, ødelæggelse eller forringelse af yngle- og rasteområder eller forstyrrelser ved anlægsarbejder.

Der inddrages ikke arealer, der er egnede som yngle- og rasteområder for strandtuisen, spidssnudet frø, grøn kølleguldsmed eller stor vandsalamander og det vurderes derfor, at der ikke vil være negative konsekvenser for arten.

§ 16a-godkendelse - Fårevej 118, 7650 Bøvlingbjerg

Lemvig Kommune vurderer, at projektet ikke indebærer forringelse af internationale naturbeskyttelsesområder eller muligheden for opnåelse af gunstig bevaringsstatus eller medfører forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, jævnfør Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 1595 af 6. december 2018.

Bilag

Miljøkonsekvensrapport

Vedr. svinebruget på

Fårevej 118

7650 Bøvlingbjerg

Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Konsekvensrapport §16a

Udarbejdet af

SvineRådgivningen

Februar 2020

Datablad:

Ansøger	Karsten Sønderskov, Fårevej 118, 7650 Bøvlingbjerg
Kontakt	Karsten Sønderskov e-mail: mail@ksonderskov.dk tlf. 21471784
Husdyrbrugets adresse	Fårevej 118, 7650 Bøvlingbjerg
Matrikel og ejerlav	22a, Den nordlige Del, Bøvling
CHR	99483
CVR	27 75 19 70
Konsulent	SvineRådgivningen v/ Heidi Birch Wentzlau e-mail; hbw@sraad.dk tlf. 96424603 / 30704057
Ansøgningskema(er)	Husdyrgodkendelse.dk Skema nr: 217.672
Bilag	<ol style="list-style-type: none"> 1. Produktionsarealer 2. Støv- og støjkilder 3. Afløbsforhold 4. Beredskabsplan 5. Miljøledelsesrapport <p>Alle bilag er vedhæftet og indsendt sammen med den elektroniske ansøgning.</p>

Indholdsfortegnelse

Generelle forhold	5
Projektets omfang	5
Tidligere godkendelser	5
Ikke teknisk resumé	5
Miljøteknisk redegørelse - Anlægget.....	7
Lokalisering.....	10
Faste afstandskrav	11
Landskabet og planforhold.....	12
Alternativer.....	12
Energiforbrug.....	12
Konsekvensvurdering	13
Vandforbrug	13
Konsekvensvurdering	13
Lugt	13
Konsekvensvurdering	15
Støv- og støjkilder, herunder vibrationer og rystelser	15
Konsekvensvurdering	16
Lys.....	17
Konsekvensvurdering	17
Fluer og skadedyr	18
Konsekvensvurdering	18
Transport	18
Konsekvensvurdering	19
Spildevand	19
Konsekvensvurdering	20

Bilag 1

Husdyrgødning og foder	20
Konsekvensvurdering	21
Affald	21
Konsekvensvurdering	22
Ammoniakemission	22
Konsekvensvurdering	22
Påvirkning af natur	23
Konsekvensvurdering	24
BAT ammoniak.....	25
Befolkningen og menneskers sundhed.	27
Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kat 1- og 2 natur samt bilag 4 arter.....	27
Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.	28
Materielle goder, kulturarv og landskab.	29

Generelle forhold

Projektets omfang

Ansøger har indsendt ansøgning om tilpasning af dyreholdet via en §16a godkendelse af produktionsanlægget på Fårevej 118, Bøvlingbjerg - skema nr. 217.672.

Der ønskes en godkendelse af ændret anvendelse på 6 sektioner i eksisterende klimastald, der ændres til farestier. Derudover ønskes mulighed for at anvende polteafdelingen til gylte (flexløsning : Slagtesvin – Drægtige søer).

Ansøger ønsker at opstarte projektet, straks sagens behandling kan afsluttes.

Tidligere godkendelser

Bedriften har en fungerende §12 miljøgodkendelse fra 11. april 2017 til 950 årssøer og 60.000 smågrise (7-11,5 kg). Anlægget er siden godkendt efter stipladsmodellen ved en §16a godkendelse fra 18. juni 2018. Her blev staldanlægget godkendt til so- og smågriseproduktion i de eksisterende stalde, og to eksisterende smågrisesektioner blev renoveret til farestier. Den hidtidige produktionsstilladelse blev erstattet af en tilladelse til sohold med smågrise på et samlet produktionsareal på 4.921 m².

Ikke teknisk resumé

Ansøger ønsker en godkendelse af uændret staldanlæg, herunder produktionsareal på i alt 4.897 m² (produktionsarealet er tilpasset efter genberegning af alle stalde). To sektioner af eksisterende klimastald er tidligere renoveret til farestier, man ønsker nu at renovere yderligere 6 sektioner af eksisterende klimastald til farestier. Der ændres ikke i eksisterende gulvtype / gyllekanaler. Inventaret skiftes og monteres direkte på den nuværende stibund.

En mindre bufferstald til smågrise bevares uændret, mens polteafdelingen fremadrettet ønskes godkendt med muligheden for at kunne anvende stierne til gylte - inddateret som flexgruppe, kombination søer og slagtesvin, 25-49 % fast gulv.

Det generelle ammoniakreduktionskrav samt niveauet til BAT opfyldes ved delvis fast bund i alle stalde samt overdækning af beholder på 3.000 m³. Stalde er i BAT-beregningen indsat som "eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse", mens de nye farestier og polteafdelingen er indsat som "eksisterende stald" og nyt BAT niveau udregnet til ændringen.

Nærmeste natur ved ejendommen er kategori 3 natur med flere mindre moser S og V for ejendommen. Ejendommen har en beregnet totaldeposition på områderne på 0,1 kg NH₃-N.

Rysensten Bæk løber ca. 80 m N for staldanlægget. Der ligger desuden flere mindre § 3 beskyttede søer samt et større engområde i nærheden af ejendommen.

Nærmeste kategori 1 natur ligger i det større sammenhængende habitatnaturområde omkring Nissum Fjord bestående af lysåben habitatnatur (rigkær) i en afstand af ca. 3,7 km. Ejendommen har en beregnet totaldeposition på 0,0 kg NH₃-N og der er ikke behov for kumulative vurderinger.

Bilag 1

Nærmeste byzone er Bøvlingbjerg, der ligger 1,7 km SV for husdyrbruget. Nærmeste lokalplanlagte område i landzone til boligformål, offentlige formål mv (Lp146, Bøvlingbjerg) er ved Fåre, der ligger ca. 2,2 km Ø for husdyrbruget.

Nærmeste nabobeboelse ligger 315 m væk og er Sønderskovvej 4, der er en landbrugsejendom. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Fårevej 116, der ligger ca. 525 m S for bedriften.

Ejendommen overholder alle afstandskrav ift. de beregnede geneafstande for lugt til enkeltbeboelser, samlet bebyggelse og byzoner.

Ejendommens samlede drift, forbrug og lagerkapacitet af både foder og husdyrgødning påvirkes kun marginalt af den ansøgte ændring.

Alle mål og gulvtyper er hentet på tegningsmateriale fra Kommune/arkiv og er godkendt af ejer.

Produktionen er både før og efter ændringen kategoriseret som et IE-brug med mere end 750 års-søer.

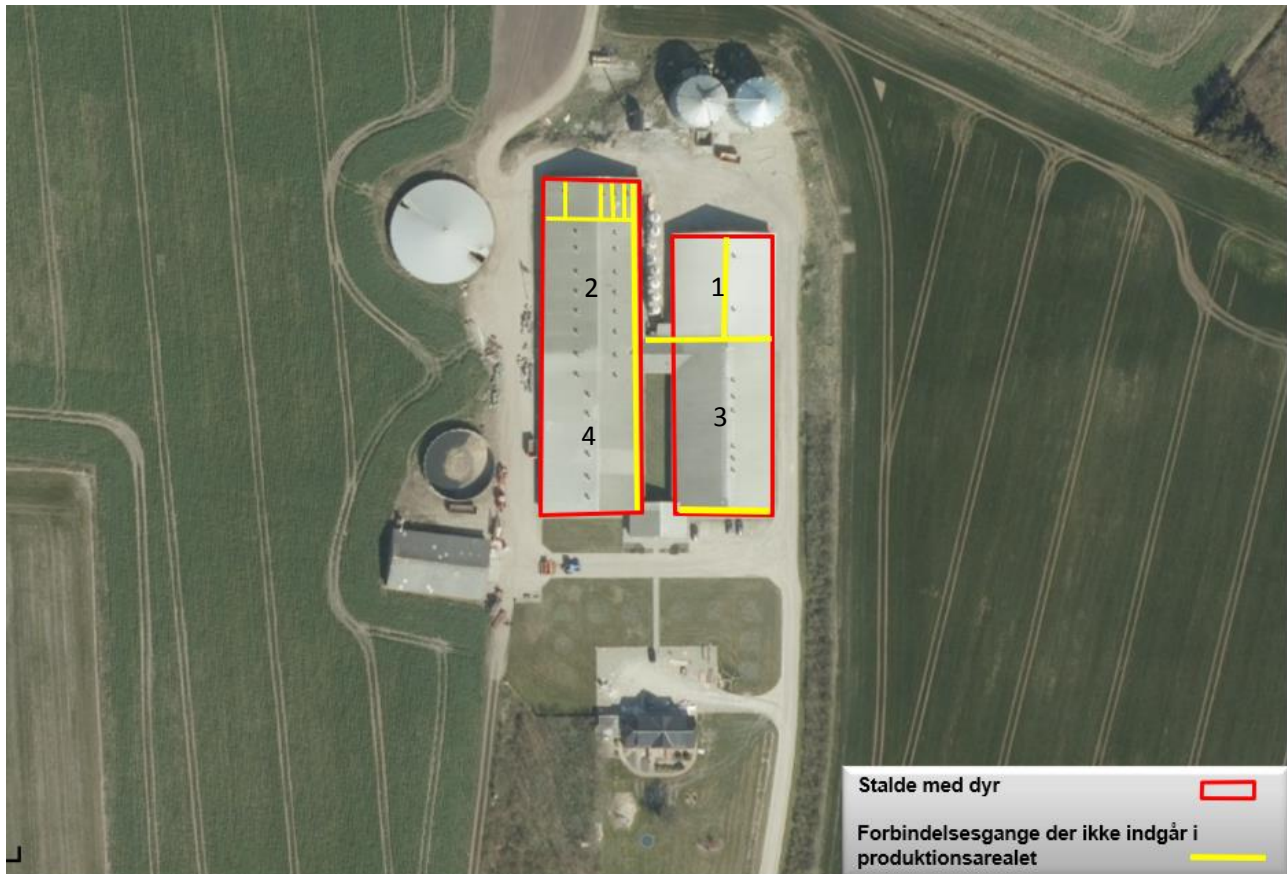
Bilag 1

Miljøteknisk redegørelse - Anlægget

Overblik over stalde og produktioner

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Drægtighedsstald 2017	922	Mekanisk ventilation	6 m	(#271783) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	841
Klimastalde	1708	Mekanisk ventilation	6 m	(#271793) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	62
				(#271792) Flexgruppe: Søer og Slagtesvin; 25-49 % fast gulv	0	186
				(#271786) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	340
				(#271784) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	1018
Løbe-drægtighedsstald	1672	Mekanisk ventilation	6 m	(#271795) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	810
				(#271794) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	622
Farestald	1357	Mekanisk ventilation	6 m	(#271800) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	1018
Sum						4897
Nudrift						
Drægtighedsstald 2017	922	Mekanisk ventilation	6 m	(#271782) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	841
Klimastalde	1708	Mekanisk ventilation	6 m	(#272049) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	340
				(#271788) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	62
				(#271787) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	186
				(#271785) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	1018
Løbe-drægtighedsstald	1672	Mekanisk ventilation	6 m	(#271797) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	810
				(#271796) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	622
Farestald	1357	Mekanisk ventilation	6 m	(#271801) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	1018
Sum						4897
8 års drift						
Drægtighedsstald 2017	922	Mekanisk ventilation	6 m			
Klimastalde	1708	Mekanisk ventilation	6 m	(#271791) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	1358
				(#271790) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	62
				(#271789) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	186
Løbe-drægtighedsstald	1672	Mekanisk ventilation	6 m	(#271799) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	810
				(#271798) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	622
Farestald	1357	Mekanisk ventilation	6 m	(#271802) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	1018
Sum						4056

Bilag 1

1) Drægtighedsstald 2017:

Stalden anvendes til drægtige søer.

Tilbygningen fra 2017 måler ifølge tegninger $30,56 \times 29,10 = 889,29$ m². Fratrasket forbindelsesgang på 48,89 m² inddateres i alt 841 m² produktionsareal.

Inspektionsgange og krybber indgår i produktionsarealet.

Inddata fra tegningsmateriale godkendt af ejer.

2) Klimastalde:

Stalden anvendes til smågrise, farestier og polte.

Klimastalden består oprindeligt af 8 sektioner a 169,70 m². Der er i 2018 ansøgt om at anvende to sektioner til farestier, disse er inddateret til i alt 340 m² produktionsareal til diegivende søer.

Resterende 6 sektioner a 169,70 m² ønskes fremadrettet også anvendt til farestier. Derved er 1.018 m² produktionsareal ændret fra smågrise til diegivende søer.

Forbindelsesgang er fratrukket, inspektionsgange samt krybbeareal og inventar er medregnet.

En mindre bufferafdeling til smågrise med 12 stier a 5,11 m² - i alt 62 m² produktionsareal er inddateret uændret. Krybbeareal og inventar er medregnet, inspektionsgange er fratrukket.

Bilag 1

En mindre polteafdeling ønskes fremadrettet godkendt med muligheden for at anvende stierne til gylte. Stierne måler ifølge tegninger $(2,7 \times 4,3) \times 16$ stier = 186 m² produktionsareal, der inddateres som flexgruppe, kombination søer og slagtesvin, 25-49 % fast gulv. Krybbeareal og inventar er medregnet, inspektionsgange er udtaget.

I alt 1.606 m² produktionsareal i tidligere klimastalde. Inddata fra tegningsmateriale godkendt af ejer.

3) Løbe-drægtighedsstald:

Stalden anvendes til drægtige og gold søer.

Stalden er ifølge tegninger opdelt til poltestier (11,6 m x 29,62 m = 343 m²) samt søer i ædebokse med hvile- og motionsareal (15,8 m x 29,62 m = 467 m²). I alt 810 m² produktionsareal til løsgående søer på delvis spaltegulv. 2 forbindelsesgange udtaget, - inspektionsgange, krybber og inventar indgår i produktionsarealet.

Derudover inddateret 622 m² produktionsareal til individuel opstaldning i bokse i løbeafdelingen. Inspektionsgange, krybber og inventar indgår i produktionsarealet.

Der er foretaget en mindre tilretning af staldens produktionsareal jf. tidligere inddateret 632 m², efter genberegning af alle stalde.

I alt 1.432 m² produktionsareal i løbe-drægtighedsstald. Inddata fra tegningsmateriale godkendt af ejer.

4) Farestald:

Stalden anvendes til diegivende søer.

Stalden måler ifølge tegninger 36,6 m x 27,82 m, i alt inddateret 1.018 m² produktionsareal. Forbindelsesgang udtaget, inspektionsgange, krybber og inventar indgår i produktionsarealet.

Der er foretaget en mindre tilretning af staldens produktionsareal jf. tidligere inddateret 1.032 m², efter genberegning af alle stalde.

Inddata fra tegningsmateriale godkendt af ejer.

Bilag 1

Management:

Danish Crowns "Code of practice" er indført. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion. Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet. Antallet af dyr optælles en gang årligt ved kalenderårets slutning og indberettes til CHR-registeret. Planer for håndtering af uheld og ulykker er beskrevet i "Beredskabsplanen". Udstyr der anvendes på ejendommen i produktionen repareres og vedligeholdes efter behov. Området omkring ejendommen rengøres efter behov.

Rengøring og desinficering:

Alle sektioner iblødsættes før vask med lavtryksvanding af sti- og gangarealer. Herefter højtryksrensens stibund, inventar og vægge mens loftet skylles ned med koldt vand. Sektionen lukkes og der tilsættes varme for udtørring af staldrummet. Når sektionen er tør desinficeres stalden forud for indsættelse af nye grise.

Overbrusning i svinestalde:

Der er etableret overbrusning af stierne i de enkelte stalde, dog ikke farestalden af hensyn til pattegrisenes temperaturregulering og sundhed. Undtaget er også løbestalden, hvor dyrene er individuelt opstaldet i bokse. Overbrusningen virker som temperaturregulering for dyrene og fordi der bruses med koldt vand, vil rumtemperaturen samtidig falde. Herved mindskes ammoniakfordampningen fra kanaler og overflader. Samtidig styres dyrenes gødeadfærd til de områder hvor stibunden er køling og fugtig, - disse arealer placeres mest hensigtsmæssigt på drænet stibund (spaltearealer).

Bedst tilgængelige staldteknologi;

Alle anlæggets søer er opstaldet på delvist fast bund, hvilket er BAT teknologi. Klimastalde er indrettet med delvist fast gulv, der er BAT-teknologi for gulvtype i smågrisestalde med BAT-byggeblad 106.03-52.

Gyllekummer og bundtyper ændres ikke ved reovering af smågrisesektioner til farestier på delvis fast bund.

Lokalisering

Husdyrbruget ligger på adressen Fårevej 118, 7620 Lemvig.

Nærmeste byzone er Bøvlingbjerg, der ligger 1,7 km SV for husdyrbruget. Nærmeste lokalplanlagte område i landzone til boligformål, offentlige formål mv (Lp146, Bøvlingbjerg) er ved Fåre, der ligger ca. 2,2 km Ø for husdyrbruget.

Nærmeste nabobeboelse ligger 315 m væk og er Sønderskovvej 4, der er en landbrugsejendom. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Fårevej 116, der ligger ca. 525 m S for bedriften.

Bilag 1

Faste afstandskrav

Afstandskravene i henhold til §6 i Husdyrloven er overholdt, da husdyrbrugets anlæg **IKKE** er beliggende;

- Indenfor eksisterende eller fremtidig byzone eller sommerhusområde
- I et område i landzone der er lokalplanlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller offentlige formål herunder rekreative områder, institutioner o.lig.
- I en afstand af mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Afstandskravene i henhold til §8 i Husdyrloven er overholdt – herunder er vurderet fra nærmeste hjørne af bygninger eller tekniske anlæg på husdyrbruget;

- Ikke almene vandforsyningsanlæg >25 m (104 m til Fårevej 118)
- Almene forsyningsanlæg >50 m (2,7 km til Fåre Vandværk)
- Vandløb, dræn og søer >15 m (68 m til Rysensten Bæk)
- Off. Vej og privat fællesvej >15 m (575 m til Fårevej)
- Levnedsmiddelvirksomhed >25 m (ukendt, > 300m)
- Beboelse på samme ejendom >15 m (62 m til stuehus)
- Naboskel >30 m (98 m)

Landskabet og planforhold

Ejendommen er beliggende i et landbrugsområde omgivet af flere ejendomme. Der er tidligere lavet en landskabelig vurdering i forbindelse med eksisterende miljøgodkendelse af 11. april 2017. Den søgte tilretning af smågrisesektioner til farestier indebærer ikke ydre bygningsmæssige ændringer af staldanlægget. Der foretages på den baggrund ikke en nærmere landskabsvurdering af projektet, herunder heller ikke en vurdering af alternativer.

Nærmeste natur omkring ejendommen er flere mindre §3 beskyttede naturområder omkring ejendommen. Se alle beregninger til naturområder i skema nr. 217.672.

Alternativer

For at samle aktiviteterne og udnytte de eksisterende faciliteter til foder, husdyrgødning samt mandskab ansøges udvidelsen som en ændring af eksisterende stald. På denne måde opnås optimale arbejdsforhold for ansatte og en logistisk sammenhængende løsning i den daglige drift.

Alternativer som placering i det åbne land eller på en anden ejendom synes ikke rentable set i sammenligning med den valgte løsning.

Anlæggets nuværende placering og indretning er lovlig og opført efter forudgående vurderinger og tilladelser fra Lemvig Kommune.

Energiforbrug

Ingen ændringer til §16a godkendelse af 18. juni 2018, hvori der tidligere er henvist til beskrivelser i 12 miljøgodkendelse af 11. april 2017:

Elektricitet anvendes til lys, foderanlæg og ventilation. Et godt klima i staldsektionerne opretholdes af ventilationen, der har et temperatur- og fugtighedsreguleret styringssystem, hvilket sikrer mod unødvendig drift af ventilatorerne. Ventilationen vedligeholdes og rengøres efter behov, så optimal effekt opretholdes og energispild undgås.

Der er tændt for lyset i staldene i dagtimerne efter behov og lovkrav.

Overdækning af gylletanken betyder, at der ikke skal bruges brændstof på at udbringe regnvandsdelen af gyllen, med et lavere forbrug til følge.

Der føres regnskab med energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet.

Der anvendes dieselolie til oliebrænder, ved udtørring af stalde samt til traktor, der anvendes ved kørsel af døde grise.

Bilag 1

Konsekvensvurdering

Produktionen foregår i eksisterende og uændret bygningsramme.

Det er ikke ansøgers vurdering af den ansøgte ændring af tidligere smågrisesektioner til farestald vil medføre ændringer i ejendommens drift, der vil få negative konsekvenser for produktionens nuværende energiforbrug, og afviger ikke fra, hvad der normalt må forventes fra husdyrbrug af denne type og størrelse.

Vandforbrug

Ingen ændringer til §16a godkendelse af 18. juni 2018, hvori der tidligere er henvist til beskrivelser i 12 miljøgodkendelse af 11. april 2017:

Alle drikkepipler er placeret over foderkrybben således at spildt vand opsamles i foderkrybben og vandspild undgås.

Lovpligtig overbrusning er tids- og temperaturstyret for at mindste spild. Staldene iblødsættes før rengøring for at nedbringe vandforbruget.

Der føres regnskab med vandforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet.

Vand fra egen boring anvendes i beboelsen samt til svineproduktionen, der her hovedsagligt anvendes til drikkevand og vaskevand.

Hertil kommer husholdningens eget forbrug af vand. Ejendommen har ikke markindvindingstilladelse.

Konsekvensvurdering

Produktionen foregår i eksisterende og uændret bygningsramme.

Det er ikke ansøgers vurdering af den ansøgte ændring af tidligere smågrisesektioner til farestald vil medføre ændringer i ejendommens drift, der vil få negative konsekvenser for produktionens nuværende vandforbrug, og afviger ikke fra, hvad der normalt må forventes fra husdyrbrug af denne type og størrelse.

Lugt

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring samt udbringning af husdyrgødning.

Den ansøgte ændring af smågrisesektioner til farestier medfører en reduktion af produktionens lugtudledning fra 68.988,1 OU til 63.898,1 OU.

Nærmeste nabo - enkeltbeboelse i landzone, findes ved Fårevej 116 på en afstand af 520 m mod S.

Samlet bebyggelse med mere end 6 huse udløses af Tangsøgade 90 ved Bøvlingbjerg, beliggende i en afstand af 1.962 m SV for anlægget og ved Fårevej 62 ved Fåre, 2.848 m mod Ø.

Bilag 1

Byzone ved Bøvlingbjerg er afsat ca. 1.715 m fra ejendommen.

Det fremgår af beregninger at den beregnede lugtgeneafstand til nabo, samlet bebyggelse samt byzone er overholdt.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Fårevej 116	0	FMK	161,7	161,7	520,2	Ja
 Sønderskovvej 1	0	FMK	161,7	161,7	547,8	Ja
 Sønderskovvej 2	0	FMK	161,7	161,7	552,7	Ja
 Fårevej 62	0	NY	400	400	2848,3	Ja
 Tangsøgade 90	0	NY	400	360	1962,2	Ja
 Den nordlige Del, Bøvling	0	NY	561,3	533,2	1715,6	Ja

Konsekvenszone: 715 m

Nudrift								
Staldafsnit								
	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
Drægtighedsstald 2017	271782	0	4961,9	5971,1	0	4961,9	5971,1	841
Klimastalde	272049	0	986,0	5440,0	0	986,0	5440,0	340
	271788	0	744,0	1302,0	0	744,0	1302,0	62
	271787	0	2604,0	5394,0	0	2604,0	5394,0	186
	271785	0	12216,0	21378,0	0	12216,0	21378,0	1018
Løbe-drægtighedsstald	271797	0	4779,0	5751,0	0	4779,0	5751,0	810
	271796	0	6157,8	7464,0	0	6157,8	7464,0	622
Farestald	271801	0	2952,2	16288,0	0	2952,2	16288,0	1018
Sum			35400,9	68988,1		35400,9	68988,1	

Bilag 1

Ansøgt drift								
Staldafsnit								
	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
Drægtighedsstald 2017								
	271783	0	4961,9	5971,1	0	4961,9	5971,1	841
Klimastalde								
	271793	0	744,0	1302,0	0	744,0	1302,0	62
	271792	0	2604,0	5394,0*	0	2604,0	5394,0*	186
	271786	0	986,0	5440,0	0	986,0	5440,0	340
	271784	0	2952,2	16288,0	0	2952,2	16288,0	1018
Løbe-drægtighedsstald								
	271795	0	4779,0	5751,0	0	4779,0	5751,0	810
	271794	0	6157,8	7464,0	0	6157,8	7464,0	622
Farestald								
	271800	0	2952,2	16288,0	0	2952,2	16288,0	1018
Sum			26137,1	63898,1*		26137,1	63898,1*	

Konsekvensvurdering

Husdyrbrugets beliggenhed er i landzone, med god afstand til både naboer og mindre samlede bebyggelser.

Det samlede lugtbidrag til omgivelserne reduceres med de ansøgte ændringer, -svarende til de produktionskvadratmeter der i nudriften anvendes til smågrise, mens de i ansøgt drift inddrages til farestalde. (6 sektioner) Ændringen fra klimastald til farestald udgør en mindre udledning svarende til ca. 5.090 OUe/s.

Det kan konstateres at lugtgeneafstand til både enkeltbeboelser, samlede bebyggelser og byzoner er overholdt med god margin til alle tre områdetyper. Det er således ansøgers vurdering at de ansøgte ændringer i produktionsanlægget ikke vil give anledning til lugtgener for de omkringboende.

Støv- og støjkilder, herunder vibrationer og rystelser

Støj kan forekomme fra korntørring, ventilationsanlæg, af- og pålæsning af grise, forarbejdning og indtransport af foder, kørsel med landbrugsmaskiner og øvrig transport til og fra ejendommen.

Alle svinestalde er med mekanisk ventilation, der kører året rundt. Ved udskiftning af eksisterende ventilatorer samt ved montering af nye ventilatorer investeres der i tidssvarende støjsvage ventilatorer.

Kompressorer til foderanlægget vil køre flere gange i døgnet i forbindelse med udfordring. Faciliteter til udfodring er placeret indendørs og det vil være usandsynligt at disse vil give anledning til støjgener udenfor ejendommen.

Bilag 1

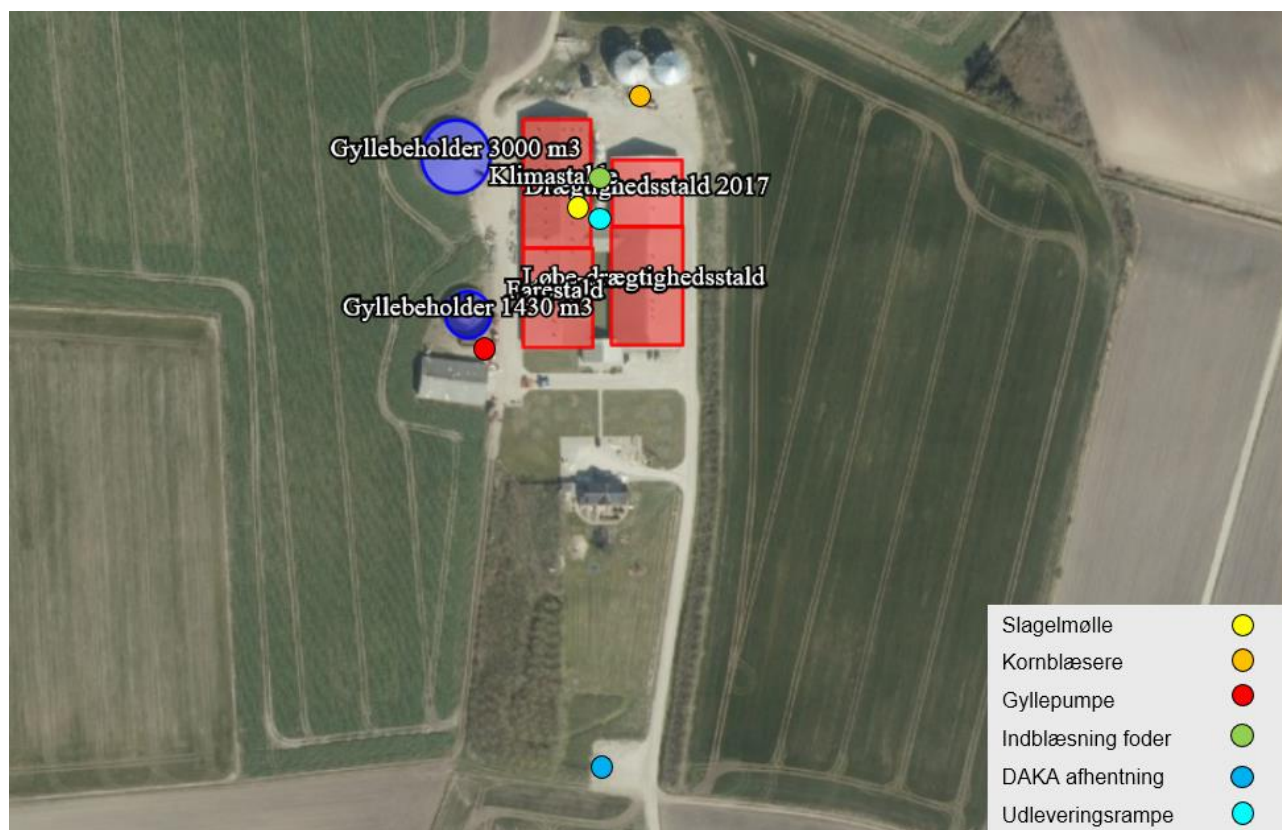
Flytning af grise til/fra ejendommen vil foregå fra tidlig morgen og transporterne kan være fordelt over dagen frem mod arbejdstids ophør, der kan i forbindelse med læsning og håndtering af grise forekomme støj fra dyrene. Der er tale om en arbejdsfunktion af kortere varighed, som forekommer få gange på en uge.

I højsæson for udbringningen af husdyrgødning kan det være nødvendigt med transporter i weekender og udenfor normal arbejdstid. Pumpning af gylle fra stald til fortank sker ugentlig med el-pumpe. Omrøring af gylletankene foretages før udkørsel på mark og sker primært om foråret.

Andre transporter til ejendommen vil kun medføre kortvarig støj. Ved transporter til og fra ejendommen kan der evt. registreres støv, støj og vibrationsgener. Gener i forbindelse med transporter på grusvej forventes ikke ændret i forhold til den nuværende drift.

I forbindelse med leverancer af foder kan der opstå støvgener. Støvpartiklerne vil, grundet deres størrelse, være koncentreret i og omkring ejendommens foderlade. Der vil således ikke være støvgener fra denne arbejdsgang i lokalområdet. Ejendommen er beliggende et stykke fra asfalteret vej. Transporterne på ejendommens interne grusveje omkring gården samt offentlige grusveje vurderes ikke at ville forårsage støvgener hos nærmeste naboer på Fårevej.

Se nedenstående oversigt: Støv- og støjkloder for placering af disse på bedriften.

Konsekvensvurdering

Støv og støj fra husdyrbruget som følge af ovenstående aktiviteter vurderes ikke at være væsentlige for omgivelserne. Herved lægges der vægt på, at det åbne land betragtes som landbrugets erhvervsområde, og at omboende til en vis grad må acceptere de gener, som landbrugets aktiviteter medfører.

Bilag 1

Støjkilder som foderanlæg, kompressorer og pumper er alle placeret indendørs og vurderes ikke at aflede et støjbidrag til naboerne på Fårevej.

Støjkilder som eks. ventilatorer har motorer placeret under tagfladen nede i stalden hvilket dæmper støjen væsentligt. Støjbidraget er meget afhængigt af årstiden og belægningen i stalden på det pågældende tidspunkt. Varmt vejr øger ventilationsbehovet og ventilatorerne øger i disse perioder hastigheden. For at imødekomme dette er anlægget dimensioneret sådan, at alle ventilatorer kobler trinløst ind så snart motorerne belastes ud over 'normal' – således kører ingen af dem ved max. belastning hvilket både af hensyn til støj men også energiforbrug vurderes mest hensigtsmæssigt.

Af- og pålæsning af grise kan også give anledning til støj fra området omkring læsserampen mellem stalde. Der er tale om en varighed på ½-1 time, fordelt 2-4 gange om ugen ved af- og pålæsning af grise.

På grund af den store afstand til nærmeste naboer (ca. 340 m) samt rampens beliggenhed, afskærmet af bygninger, vurderes det ikke at være sandsynligt at støj fra af/pålæsning af dyr vil udgøre en væsentlig gene for denne beboelse. Der er desuden læhegn mellem staldanlæg og nærmeste naboer, som vurderes at have gunstig indflydelse på lydets udbredelse.

Støj fra husdyrbruget som følge af ovenstående aktiviteter vurderes ikke at være væsentlige for omgivelserne. Herved lægges der vægt på, at det åbne land betragtes som landbrugets erhvervsområde, og at omboende til en vis grad må acceptere de gener, som landbrugets aktiviteter medfører.

Der vil i forbindelse med miljøgodkendelsen stilles støjvilkår, som omfatter hele ejendommen, dog undtaget transporter uden for selve ejendommen.

Skulle der således mod forventning indgå berettigede støjklager, kan kommunen efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at udføre akkrediterede støjmålinger, samt om nødvendigt påbyde støjdæmpende tiltag, f.eks. i form af støjvolde eller anden placering af støjkilder.

Lys

Produktionen foregår i lukkede stalde, - deraf begrænsede gener fra lys. Ejendommen har belysning på befæstede arealer og pladser som primært anvendes i årets mørke måneder. Der er lys på alle udleveringsramper. Der etableres ikke nye lyskilder i forbindelse med denne ansøgning, eksisterende lyskilder tilpasses den ændrede drift i staldafsnit indenfor anlæggets eksisterende rammer.

Konsekvensvurdering

Ændringen af tidligere smågrisesektioner til farestald vurderes ikke at have konsekvenser for anlæggets nuværende lysbidrag til omgivelserne. Staldanlæggene er beliggende bag skærmende beplantning og vil derfor være begrænset synlig for nærmeste omkringboende. Udleveringsrampen ved staldanlæg er placeret mellem stalde, afskærmet af bygninger og lys herfra ved ind/udlevering af grise vurderes ligeledes ikke at være til gene.

Bilag 1

Skulle der således mod forventning indgå berettigede klager over lysgener fra ejendommen, kan Kommunen efter en nærmere vurdering, påbyde husdyrbruget at dæmpe ejendommens lyskilder, for eksempel ved at retningsbestemme udendørs lyskilder, så unødige fjernvirkninger undgås.

Fluer og skadedyr

Ingen ændringer til §16a godkendelse af 18. juni 2018, hvori der tidligere er henvist til beskrivelser i 12 miljøgodkendelse af 11. april 2017:

Fluer på ejendommen bekæmpes primært ved at holde en god hygiejne i staldene. Produktionen kører i holddrift hvor der er god tid til vask, desinficering og udtørring inden indsættelse af nye dyr. Desuden har de mange daglige overbrusninger af gødearealet negativ indflydelse på fluernes levevilkår og formeringsevne.

Skulle der opstå behov, iværksættes bekæmpelsesprogram i overensstemmelse med nyeste retningslinjer fra Institut for Agroøkologi.

Konsekvensvurdering

Der vil i forbindelse med miljøgodkendelsen stilles vilkår om bekæmpelse af fluer og skadedyr jævnfør retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (Skadedyrlaboratoriet).

Dette vurderes at være tilstrækkeligt til at sikre en effektiv flue og skadedyrsbekæmpelse på ejendommen.

Skadedyr udgør en kilde til smittespredning i besætningen – det er derfor også i ejers egen interesse at iværksætte grundige bekæmpelsesprogrammer for at holde skadedyrene væk. Jf. afstanden til nærmeste naboer er det ikke ansøgers vurdering at skadedyr fra driften vil skabe gener for omkringboende.

Transport

Transporter forekommer i forbindelse med levering og afhentning af levende og døde dyr. Derudover transporteres i forbindelse med husdyrgødning, foder, olie til opvarmning samt almindelige leverancer af forbrugsvarer til driften og dennes ansatte.

Se nedenstående oversigt over transporten;

Antal	Kapacitet pr. læs	Kommentar til transporten
Smågrise (fra)	Traktor	Smågrisene transporteres fra ejendommen i egne køretøjer. Grisene køres til Vestermøllevej via 4 transportere pr. uge. Transporterne foregår på hverdage og i tidsrummet kl. 6.30-17
Slagtedyr	Lastbil	Der afhentes slagtedyr fra ejendommen 1 gang pr. uge.
Døde dyr	Lastbil	Der afhentes døde dyr fra ejendommen 1 gang pr. uge. DAKA afhenter og planlægger transporten – ejer har ingen indflydelse på tidspunktet for afhentning.
Eget Korn	Traktor	Transporterne er koncentreret omkring høst i juli-august. Høstar-

Bilag 1

		bejde planlægges efter vejret, -natlige transporter og weekend arbejde kan forekomme i denne periode.
Indkøbt korn	Lastbil	Indkøbt korn leveres fra foderstof, en leverance hver 2. uge. Transporter vil forekomme på hverdage i tidsrummet kl. 6.30-17.00.
Indkøbt korn fra naboer	Traktor	Omkring høst modtages korn via traktor og vogn fra naboer i området. Høstarbejde planlægges efter vejret, -natlige transporter og weekend arbejde kan forekomme i denne periode.
Soyaskrå	Lastbil	Færdigfoder leveres af vognmand, en leverance hver 2.-3. uge. Transporter vil forekomme på hverdage i tidsrummet kl. 6.30-17.00
Mineraler	Lastbil	Tilskudsfoder leveres af vognmand. En leverance pr. måned. Transporter vil forekomme på hverdage i tidsrummet kl. 6.30-17.00
Gylle	Traktor	Husdyrgødningen transporteres af maskinstation til udbringning på marken. Udbringningen foregår i tidsrummet kl. 7.30-22.00 på hverdage.

Konsekvensvurdering

Ansøger har ovenfor beskrevet transporterne til ejendommen. Den ansøgte ændring af produktionsarealet forventes ikke at aflede væsentlige ændringer i trafikken til/fra ejendommen. Det forventes at være nødvendigt at købe korn til besætningen. Disse transporter udgør en væsentlig del af transporterne i ansøgt drift.

Ud over de beskrevne transporter med korn og fodermidler vil transport med husdyrgødning være en primær del af det samlede antal tunge transporter.

Ejer henviser til god landmandspraksis, og præciserer for ansatte og vognmænd at transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Antallet og typerne af transporter til og fra husdyrbruget vurderes ikke at afvige fra, hvad der normalt må forventes fra husdyrbrug af denne type og størrelse, og det vurderes at der er gode adgangsforhold til og fra ejendommen.

Spildevand

Der henvises til §16a godkendelse af 18. juni 2018, hvori der tidligere er henvist til beskrivelser i 12 miljøgodkendelse af 11. april 2017, der oplyser følgende om spildevand fra anlægget:

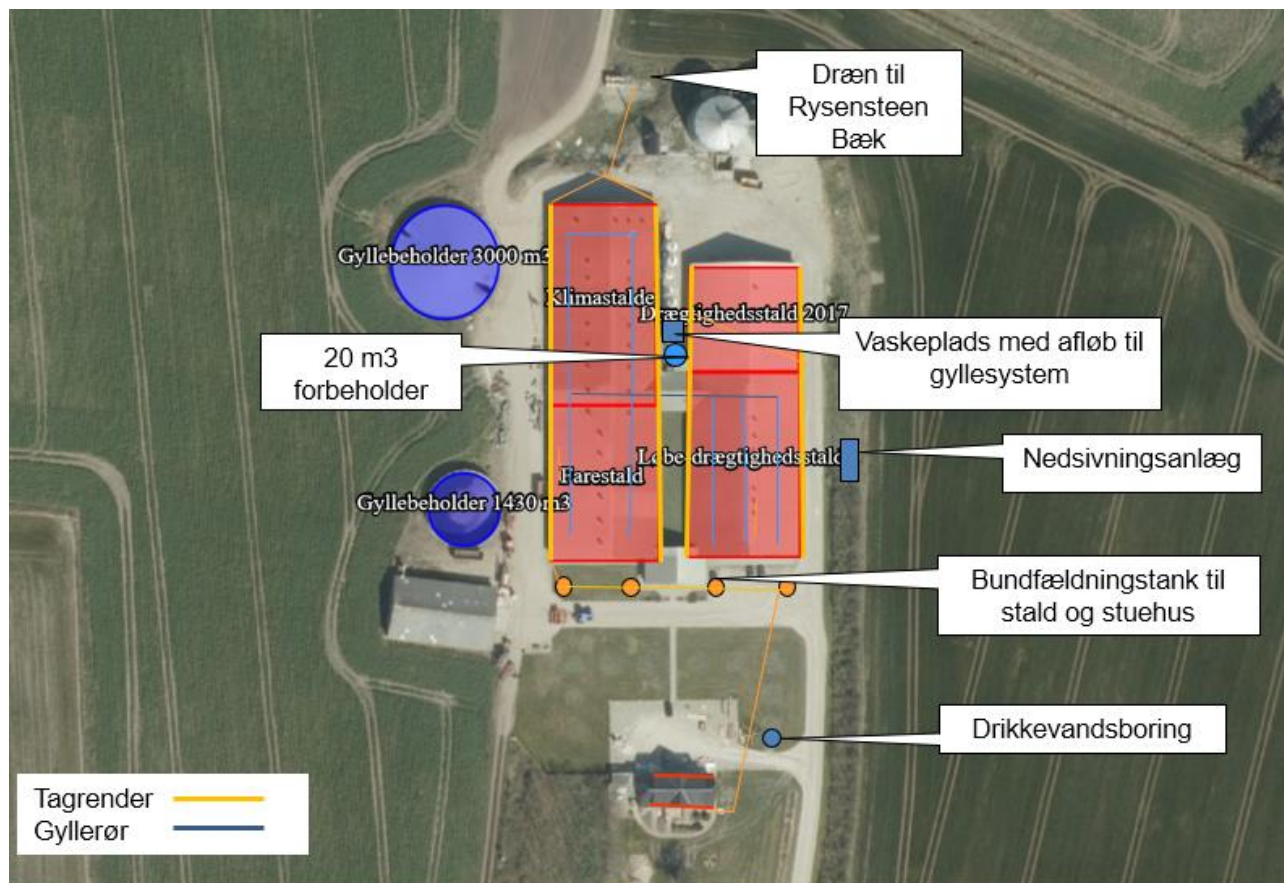
Der forefindes sanitære tilslutninger i forbindelse med produktionsanlægget. Disse ledes til godkendt trixtank.

Bilag 1

Vaske- og rengøringsvand fra produktionen ledes til gyllebeholder.

Tagvandet fra bygninger føres via dræn til udledning i bæk samt til nedsivningsanlæg Ø for stalde.

Det er ved behandling af §16a godkendelsen meddelt en lovliggørende udledningstilladelse.

Konsekvensvurdering

Eftersom den ansøgte ændring ikke medfører udvidelse af tagareal, eller i sig selv genererer behov for afledning af særlige typer spildevand, er det ansøgers vurdering at den bestående og lovliggjorte afledning kan opretholdes uden ændringer.

Lemvig Kommune har i forbindelse med tidligere §16a godkendelse behandlet en særskilt udledningstilladelse, hvori Kommunen vurderer at håndtering af overfladevand og spildevand er tilfredsstillende ved overholdelse af de generelle regler for spildevandshåndtering, herunder også husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om opsamling, opbevaring og håndtering af vaskevand, restvand mv.

Husdyrgødning og foder

For beskrivelse af risici henvises til Beredskabsplan – se vedhæftet.

Opbevaring af foder

Soyaskrå, mineraler og fedt indkøbes til produktionen. Byg og hvede avles så vidt muligt på egne arealer, resten indkøbes. Der anvendes hjemmeblandet våd- og tørfoder i staldene.

Bilag 1

Opbevaringskapacitet

Udover husdyrgødning samt vand fra produktionen tilledes vand fra befæstede arealer.

Husdyrgødningen opbevares i fortank, gyllebeholderen på 3.000 m³ med fast overdækning, beholderen på 1.430 m³ med flydelag og i kanaler under stald. Den samlede opbevaringskapacitet på ejendommen svarer til > 4.430 m³ både før og efter ændringen i stalden.

Ekstern opbevaringskapacitet benyttes for til at sikre at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstoffer opfylder den til enhver tid gældende bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning.

Konsekvensvurdering

Foderet lagres i dertil indrettede siloer og mindre partier tilsætningsfoder (sækkevarer) opbevares i foderlade.

Derudover forudsættes rutiner omkring god staldhygiejne, fjernelse af affald og gødningsrester at forebygge skadedyrsangreb.

Det er ansøgers vurdering at de bestående vilkår til driften kan opretholdes uden ændringer. Således fastholdt v. vilkår til skadedyrsbekæmpelse og renholdelse af udenomsarealer v. siloer og i foderlade, vurderer ansøger at der er en vedholdende fokus på en kontinuert og forsvarlig indsats mod skadedyr.

Ansøger forpligter sig via gødningsplanlægningen til at opretholde tilstrækkelig opbevaringskapacitet for husdyrgødning jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 11 og 12. Dette forhold kan på tilsyn kræves dokumenteret. Dette vurderes at være tilstrækkeligt til at sikre at produktionen til stadighed har rådighed over den nødvendige kapacitet.

Affald

Affald fra husdyrbruget kan typisk inddeles i følgende affaldsfraktioner;

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (pap, papir, jern, rengjort glas, metal, plastsække, paller etc.)
- Farligt affald (lysstofrør, pærer, spraydåser, batterier etc.)
- Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpeller, kanyler, medicinrester etc.)
- Døde dyr
- Forbrændingseget affald (papirsække, emballage etc)
- Deponeringseget affald

Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares i container indtil afhentning af godkendt renovatør.

Ikke forbrændingseget affald opbevares i kasser i foderlade og bortskaffes til kommunal modtagestation.

Klinisk risikoaffald opbevares i besætningsområdet i brudsikker og tæt emballage indtil afhentning af godkendt renovatør.

Bilag 1

Farligt affald sorteres og opbevares indendørs indtil bortskaffelse.

Døde dyr afhentes af DAKA fra dertil indrettet plads ved indkørsel.

Konsekvensvurdering

Der vil i forbindelse med miljøgodkendelsen stilles vilkår til produktionens håndtering og opbevaring af affald. Vilkåret vil blive kontrolleret ved tilsynsbesøg på ejendommen, hvor man også løbende har en dialog om forbedringer og nye tiltag på området.

Det er ansøgers vurdering at ovenstående er tilstrækkeligt for at sikre en vedholdende fokus på affaldsproduktionen og dennes håndtering.

Ammoniakemission

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	4746,1	284,4	5030,5
Nudrift	4644,3	284,4	4928,7
8 års-drift	3601,1	284,4	3885,5

Virkemidler til ammoniakreduktion anvendt i ansøgt drift

- Delvis fast bund i stalden
- Overdækning af beholder på 3.000 m³

Konsekvensvurdering

Husdyrgodkendelseslovens krav til opfyldelse af BAT er opfyldt- alle stalde er inddateret med oplysning om at BAT er fastsat i tidligere godkendelse, undtagen nye farestier i tidligere smågrisesektioner, der inddateres som eksisterende staldafsnit.

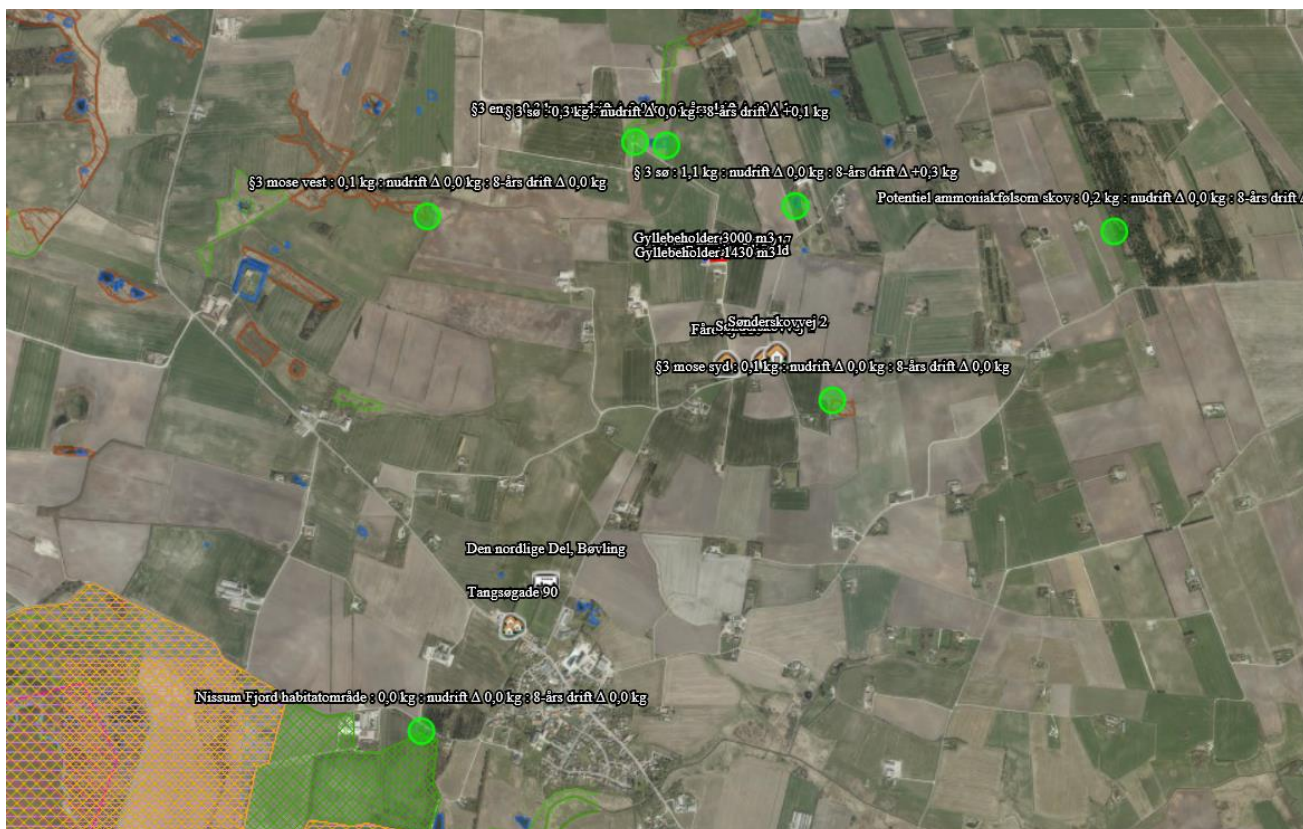
Eksisterende gyllebeholder på 3.000 m³ er overdækket med fast telt.

Der vil i forbindelse med miljøgodkendelsen stilles vilkår til staldenes bundtyper samt overdækning af eksisterende gyllebeholder. Det er ansøgers vurdering at dette er tilstrækkeligt til at fastholde det beregnede udledningsniveau for ammoniak fra ejendommen.

Bilag 1

Påvirkning af natur

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Overdrev	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Nissum Fjord habitatområde	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
§ 3 sø	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,3	0,0	1,1
§ 3 sø	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,1	0,0	0,3
Næringsrig sø	Kategori 1	Ansøger	2	V	0,0	0,0	0,0
Rigkær	Kategori 1	Ansøger	1	Bn	0,0	0,0	0,0
Potentiel ammoniakfølsom skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,2
§3 mose syd	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
§3 mose vest	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
§3 eng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,0	0,3

Bilag 1

Konsekvensvurdering

KATEGORI 1 – Riggær (7230) v. Bøvlingbjerg

Der er ikke kumulation med et eller flere husdyrbrug beliggende mellem ansøgers drift og det markerede naturpunkt.

Der skal jf. bilag 3 vurderes på totaldeponeringen til naturtypen, kravet til den ansøgte udvidelse er en maksimal deponering til naturområdet på 0,7-0,4-0,2 kg NH₃-N pr ha pr år afhængig af antal af andre husdyrbrug der med deres produktion bidrager til afsætningen i samme naturpunkt. Besætningen deponerer efter ændringen 0,0 kg NH₃-N pr ha pr år.

Den ansøgte ændring opfylder således kravet til deponering på kategori 1 natur.

KATEGORI 2 - Overdrev

Staldanlægget ligger ca. 6 km V for nærmeste kategori 2-natur, et overdrev S for Kronhede Plantage.

Naturtypen kræver ikke kumulativ vurdering. Der skal jf. bilag 3 vurderes på totaldeponeringen til naturtypen, kravet til det ansøgte er en maksimal deponering til naturområdet på 1,0 kg NH₃-N pr ha pr år. Besætningen deponerer i ansøgt drift 0,0 kg NH₃-N pr. ha pr år. Den ansøgte drift opfylder således kravet til deponering på kategori 2 naturen.

KATEGORI 3

Naturtypen kræver ikke kumulativ vurdering.

§3 mose V for ejendommen ved Rysensten Bæk på en afstand af ca. 1.300 m. Der skal jf. bilag 3 laves en konkret vurdering af merdeponeringen til naturtypen, hvis denne ligger over 1,0 kg NH₃-N pr. ha pr. år. Besætningen mer-deponerer efter ændringen 0,0 kg NH₃-N pr. ha pr år. Den ansøgte ændring opfylder således kravet til deponering på kategori 3 naturen, uden der laves yderligere vurderinger af påvirkningen fra det konkrete projekt.

§3 mose S for Fårevej på en afstand af ca. 900 m. Der skal jf. bilag 3 laves en konkret vurdering af merdeponeringen til naturtypen, hvis denne ligger over 1,0 kg NH₃-N pr. ha pr. år. Besætningen mer-deponerer efter ændringen 0,0 kg NH₃-N pr. ha pr år. Den ansøgte ændring opfylder således kravet til deponering på kategori 3 naturen uden, der laves yderligere vurderinger af påvirkningen fra det konkrete projekt.

Beskyttet sø Ø for anlægget på en afstand af ca. 370 m. Der skal jf. bilag 3 laves en konkret vurdering af merdeponeringen til naturtypen, hvis denne ligger over 1,0 kg NH₃-N pr. ha pr. år. Besætningen mer-deponerer efter ændringen 0,3 kg NH₃-N pr. ha pr år. Den ansøgte ændring opfylder således kravet til deponering på kategori 3 naturen uden, der laves yderligere vurderinger af påvirkningen fra det konkrete projekt.

Bilag 1

BAT ammoniak

Beregnet BAT-emissionsgrænse ammoniak:

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4746	284	5031
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4746	284	5031
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Samlet resultat af ammoniakberegninger ? i

Samlet emission: **5030,5** (kg NH₃-N/år)

Meremission (8 års-drift): **1145,0** (kg NH₃-N/år)

Meremission (nudrift): **101,8** (kg NH₃-N/år)

Den beregnede BAT-emissionsgrænse er således opfyldt.

BAT – management:

I henhold til BREFF-dokumentet er der BAT at træne og uddanne medarbejdere, registrere og søge at minimere ressourceforbruget i produktionen, at minimere affaldsmængder og have fastlagte rutiner omkring sortering og bortskaffelse samt løbende at opdatere og udvikle en Beredskabsplan til brug ved ulykker eller utilsigtede hændelser med risiko for ansatte og omgivende miljø.

Husdyrbruget håndterer management på følgende måde;

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejderne er orienteret om at ejendommen er miljøgodkendt og hvilket ansvar der dermed følger.
- I driftsregnskabet registreres ressourceforbruget af energi, vand og foder.
- Rengøring i og omkring bygninger foretages jævnlige med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at sikre der ikke opstår uhygiejniske forhold.
- I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressourceforbruget i driften og de daglige arbejds gange.
- Ud fra et proportionalitetshensyn er der fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.
- Der er udarbejdet Beredskabsplan.
- Danish Crowns "Code of practice" er indført. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion.
- Der iværksættes et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er driftsklar.
- Der er faste rutiner i forhold til bortskaffelse af bedriftens affald.

Bilag 1

BAT – foderstrategi:

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet og løbende kontrol, således det over den samlede vækstperiode tilpasses dyrenes behov.

Husdyrbruget håndterer foderet på følgende måde;

- Foderproduktion og indkøb sker på grundlag af en samlet foderplan for vækstperioden.
- Der udarbejdes foderplaner med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt spild af råvarer undgås.
- Der er faste aftaler omkring levering af råvarer.
- Foderanlæg justeres jævnlige, således tilpasses udfodret mængde løbende til dyrets vækst og behov.

BAT-vand og energi

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at registrere vandforbruget gennem måling og ved detektering/reparation af lækager.

Husdyrbruget håndterer vand og energi som følger:

- Vandforbruget registreres i regnskabet.
- Lækager findes og repareres hurtigst muligt.
- Defekte drikkepipler udskiftes eller afkalkes.
- Der monteres vandmålere på staldanlægget for at kontrollere forbruget og optimere på vandforsyningen.
- Drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnlige for at undgå spild.
- I forbindelse med rengøring iblødsættes staldene for at reducere vaskevandsforbruget.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsventiler for at undgå spild.
- Drikkepipler monteres over krybber for at undgå spild.

Belysning

- Ejendommen har belysning på befæstede arealer og pladser som primært anvendes i årets mørke måneder.
- Der er lys på alle udleveringsramper.
- I vintermånederne er lyset i staldene tændt i minimum 8 timer, jf. Husdyrloven.

Ventilation

- Der anvendes frekvensregulerede ventilatorer i alle stalde. I forhold til traditionelle spjældregulerede ventilatorer bruger disse mindre energi. Forskellen er at frekvensregulerede ventilatorer nedjusterer kapaciteten ved at bruge mindre strøm, hvor de spjældregulerede bruger den samme mængde strøm, uanset ventilationsbehov, men regulerer på spjældets åbning.
- Ventilationsanlægget tilses dagligt for driftsforstyrrelser.
- Anlægget justeres min. 2 gange årligt til hhv. sommer/vinterindstillinger for at modvirke unødigt energiforbrug.

Bilag 1

BAT- opbevaringsanlæg

- Eksisterende gyllebeholder på 3.000 m³ er overdækket for at mindske fordampningen af ammoniak fra beholderoverfladen. Således reduceres også regnvandsbidraget til lagertanken og antallet af transportere med husdyrgødning reduceres. Der henvises til Landbrugets Byggeblad; Teltoverdækning, beholdere, 103.04-29.
- Eksisterende gyllebeholder på 1.430 m³ er overdækket med flydelag, tilstand og vedligeholdes dokumenteres via log.
- Beholderne kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger.
- Beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring.
- Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse.
- Gyllen omrøres kun i forbindelse med tømning eller overpumpning til vogn.
- Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene hvert 10. år bliver kontrolleret for, om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Befolkningen og menneskers sundhed.

Der er i materialet anført beskrivelser og beregninger af støj, støv og lugt. Således er det påvist at man i en radius omkring anlægget må forvente visse gener forbundet med enten luftkvalitet eller støj fra ejendommen. Ingen af de beskrevne fokusområder giver anledning til en belastning, der ligger ud over de ved lov fastsatte grænseværdier eller geneafstande for produktioner af denne type.

Der er i forbindelse med sagens behandling stillet vilkår til en kontinuert overvågning af besætningsbelastning i lokalområdet via de kommunale tilsyn i besætningen. Skulle der imod forventning konstateres gener hos naboer og i lokalområdet, er der fastsat vilkår til dokumentation af genernes omfang og retningslinjer for problemløsning.

Det er derfor ikke ansøgers opfattelse at de beskrevne arbejdsfunktioner og den heraf afledte virkning vil give anledning til en påvirkning, som kan have konsekvenser for sundheden hos omkringboende.

Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kat 1- og 2 natur samt bilag 4 arter.

Der er udført beregninger af ammoniakdepositionen til naturtyper beliggende indenfor ca. 6 km fra ejendommen. Der findes ingen arealer med særlig værdifuld natur, som er beskyttet efter KAT 1 eller 2 i husdyrbrugsloven inden for en afstand af 1.000 m fra anlægget.

Ingen af ejendommens bygninger ligger i Natura 2000-område. Nærmeste habitatområde er et større område ved Ringkøbing Fjord ca. 2,5 km SV for produktionsanlægget.

Det er vurderet ud fra ammoniakdepositions-beregninger til nærmere liggende naturområder samt den store afstand fra produktionsanlægget til Natura 2000-områderne, at nedfald af ammoniak, der skyldes emission fra projektet, ikke er til skade for de beskyttede Natura 2000-områder.

Bilag 1

Det er vurderet, at projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre påvirkninger og bidrag fra andre projekter har skadevirkning på Natura 2000-områderne eller de naturtyper og arter, der forekommer i de internationale naturbeskyttelsesområder, herunder udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne.

Flere af arterne, som er opført på EU-habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter), er observeret i Lemvig, men er ikke registreret i umiddelbar nærhed af Fårevej 118. Det kan dog ikke udelukkes, at de forefindes.

Ansøger vurderer med baggrund i oplysninger om den ansøgte drift, at projektet ikke medfører ændringer af naturområder, der påvirker bilag IV-arter eller deres levesteder.

Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.

Forureningen af vand, luft og jord påvirker menneskers helbred og skader naturen. Hvor farlig forureningen er, afhænger både af hvilke stoffer, og hvor store mængder, der er tale om.

Luftforureningen i Danmark typisk kommer fra køretøjer, skibe, fritidsfartøjer brændeovne, fra erhvervsvirksomheder og fra energiproduktion. I Danmark får vi også skadelige stoffer blæst ind over grænserne.

Jordforurening stammer fra virksomheder og industri, som gennem tiden har brugt mange kemikalier. Utætte tanke eller ødelagte kloakledninger kan også være skyld i, at olie og kemikalier har forurenet jorden.

Der er i materialet anført beskrivelser og beregninger af ammoniakudledning, næringsstofudledning målt af dyr samt bedriftens samlede produktion af næringsstof til udbringning på tilknyttede arealer. Besætningens samlede udledning af ammoniak er beskrevet og beregnet jf. Vejledende emissionsgrænseværdier der er opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik i besætningen.

Den faste del af næringsstofferne som ligger bundet i husdyrgødningen, håndteres og fordeles i hht. bedriftens mark- og gødningsplan. Planen udarbejdes af eksperter på området og indsendes hvert år til kontrol og godkendelse i Plantedirektoratet. Arealer og gødningsfordeling er ikke længere en del af husdyrgodkendelsen for bedriften og er derfor heller ikke kommenteret yderligere i materialet.

Ingen af de beskrevne fokusområder giver anledning til en belastning der ligger ud over de ved lov fastsatte grænseværdier for produktioner af denne type.

Det er derfor ikke ansøgers opfattelse at de beskrevne arbejdsfunktioner og den heraf afledte virkning vil give anledning til en påvirkning som kan have konsekvenser for vand, luft eller klima omkring produktionen.

Bilag 1

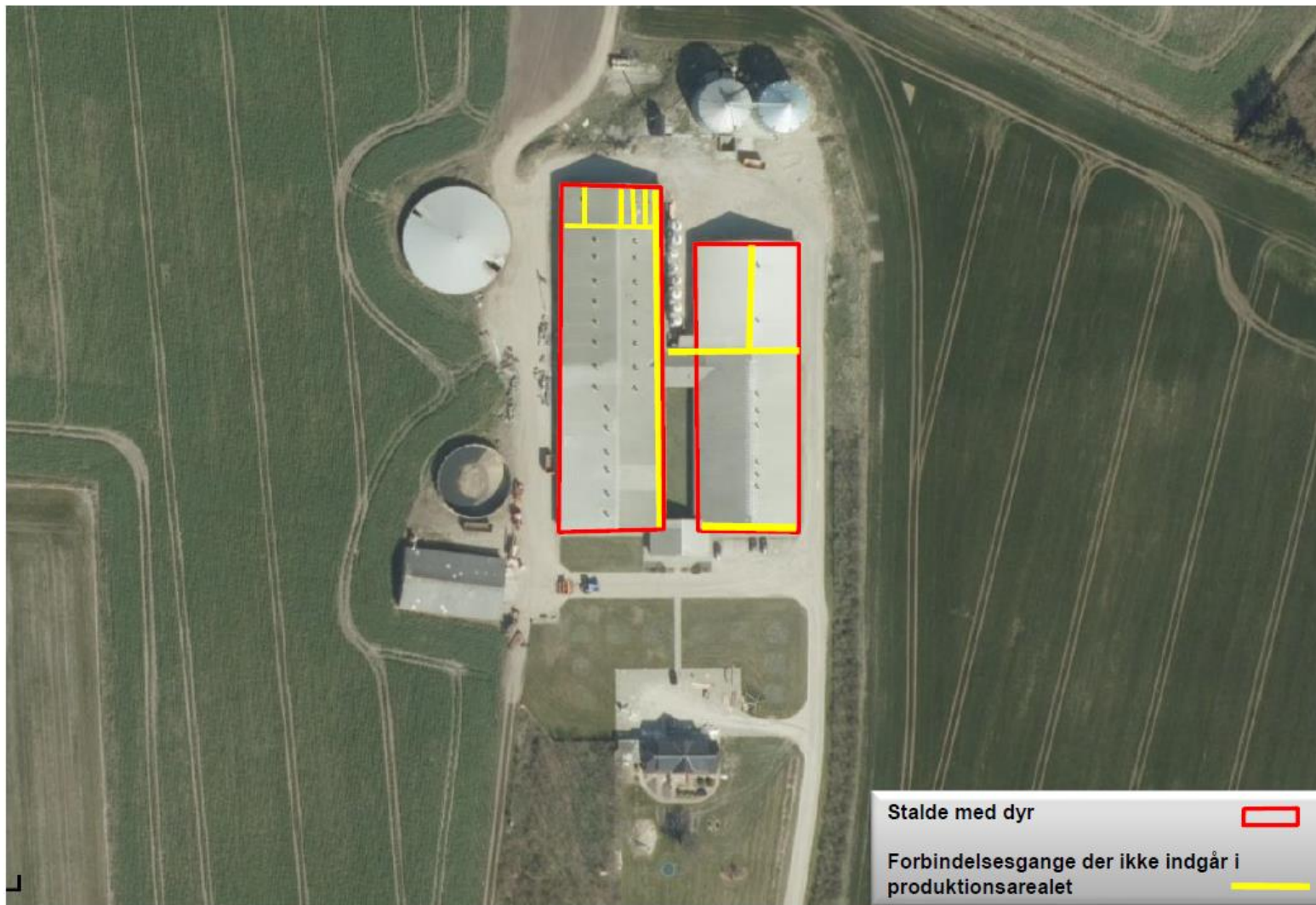
Materielle goder, kulturarv og landskab.

Anlægget er beliggende i et landbrugslandskab med spredtliggende gårde. Landskabet er åbent med læhegn langs markerne. Der er registreret et beskyttet dige øst for ejendommen.

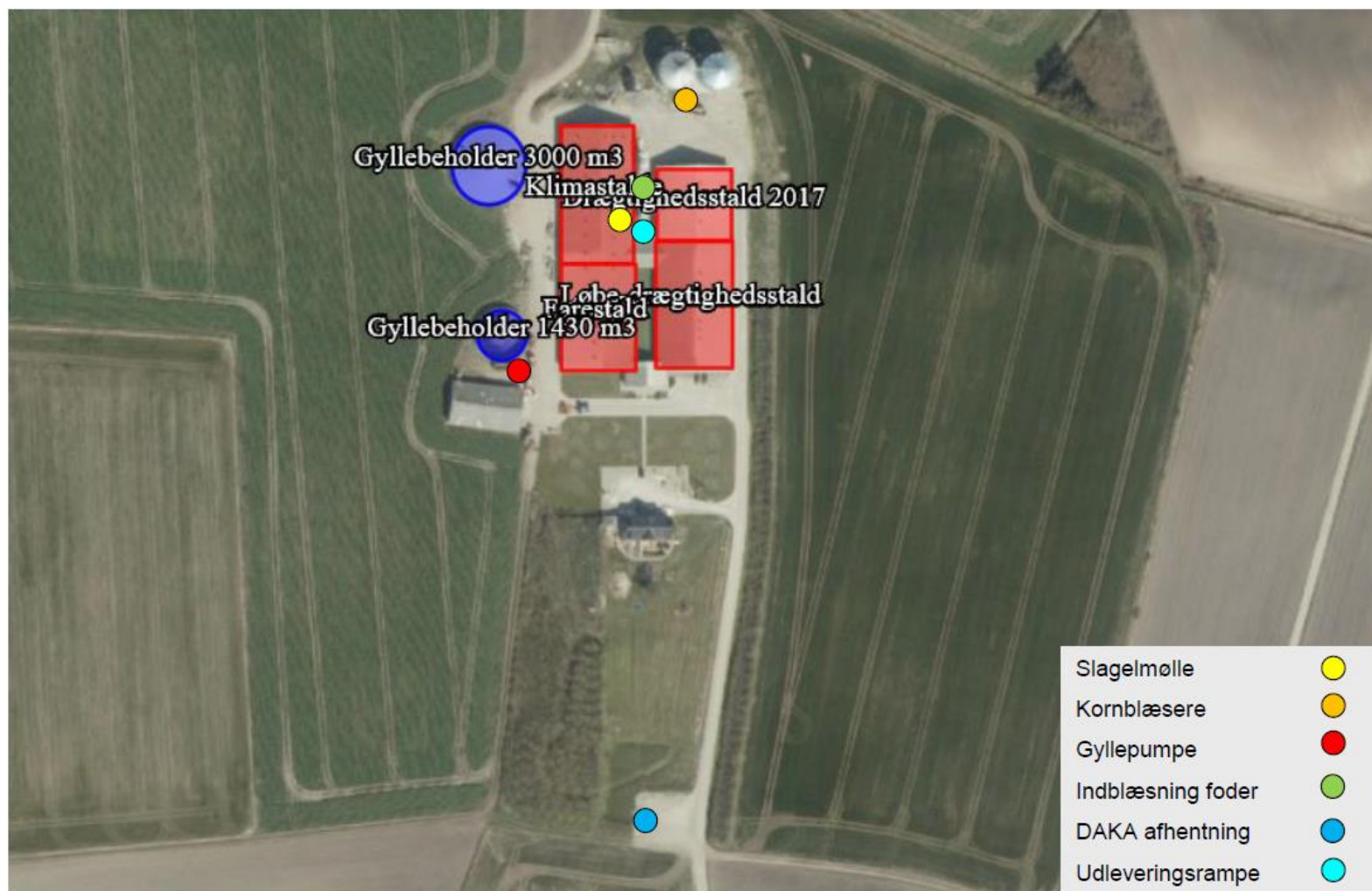
Ejendommen ligger i et område, som i henhold til kortlægningen i Danmarks Miljøportal ikke er omfattet af fredninger eller bygge- og beskyttelseslinjer.

I henhold til kommuneplanen er området ikke udpeget som skovrejsningsområde, værdifuldt eller uforstyrret landskab, særlig natur, eller omfattet af geologiske, økologiske, eller kulturhistoriske udpegninger.

Der godkendes et husdyrbrug i eksisterende ramme, med ændret anvendelse af eksisterende smågrisestald til farestier og muligheden for flex til gylte i poltestalden. Der bygges ikke nyt i forbindelse med denne ansøgning. Eksisterende beholder på 3.000 m³ er overdækket med telt. Anlægget fremstår som en stor men samlet enhed, der knytter sig til adressen og de aktiviteter, der er på stedet. Ansøger vurderer, at ejendommen ikke forringer de landskabelige, kulturhistoriske, rekreative samt natur- og miljømæssige værdier i området.

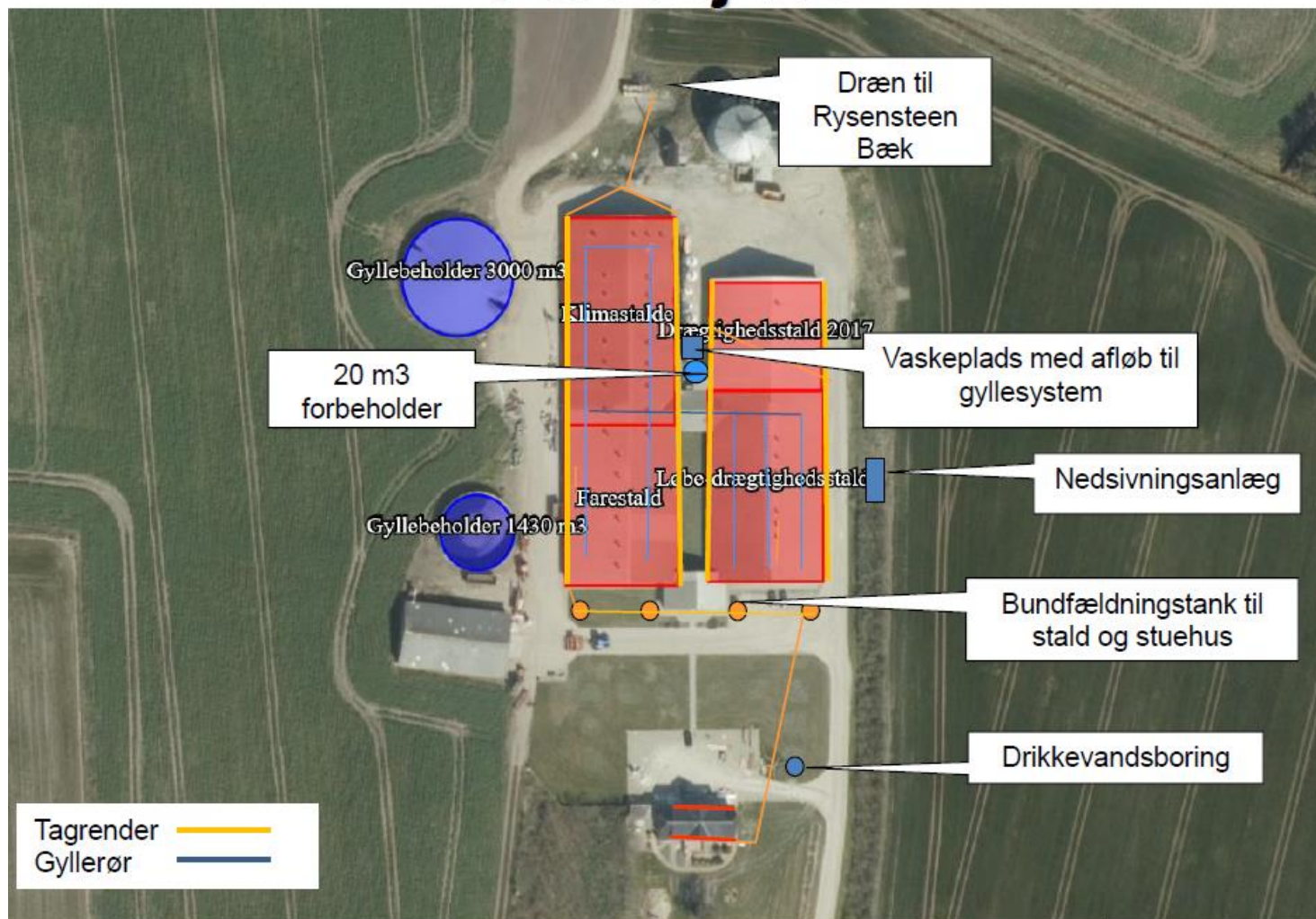
Fårevej 118
Produktionsareal ~~SvineRådgivningen~~

Fårevej 118

Støv- og støjkilder ~~SvineRådgivningen~~

Afløbsforhold Fårevej 118

BEREDSKABSPLAN FOR FÅREVEJ 118 7650 BØVLINGBJERG

UDARBEJDET AF: SVINERÅDGIVNINGEN, BIRK CENTERPARK 24, 7400 HERNING
I SAMARBEJDE MED EJER: KARSTEN SØNDRSKOV, FÅREVEJ 118, 7650 BØVLINGBJERG

SvineRådgivningen

Telefonliste

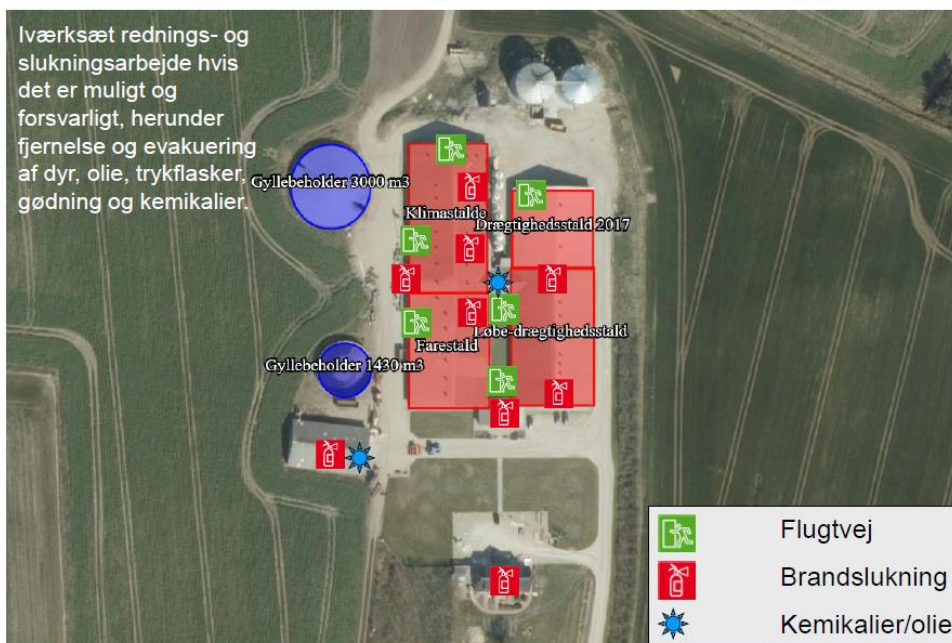
Ejer kontaktes på : 21 47 17 84

Miljømyndighed	96 63 12 45
Falck	70 10 20 30
Brandvæsen	112
Lægevagt	70 11 31 31
Tandlægevagt	40 51 51 62
Landbocenteret	96 29 66 66 96 63 05 44
Dyrlæge	86 69 00 55
Svinerådgivning	70 15 12 00
Foderstofforretning, DLG VA	70 25 51 01 97 32 10 11
Elektriker / VVS	97 88 92 38
Ventilationsfirma	72 17 55 55

Ved store uheld ring altid 112, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 112.

SvineRådgivningen

Brand og Evakuering

Ved brand – ring 112 – oplys:

- Navn, adresse og tlf-nummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne – hvor mange
- Er dyrene kommet ud – art og antal, der evt. er fanget

SvineRådgivningen

Overløb af gylle

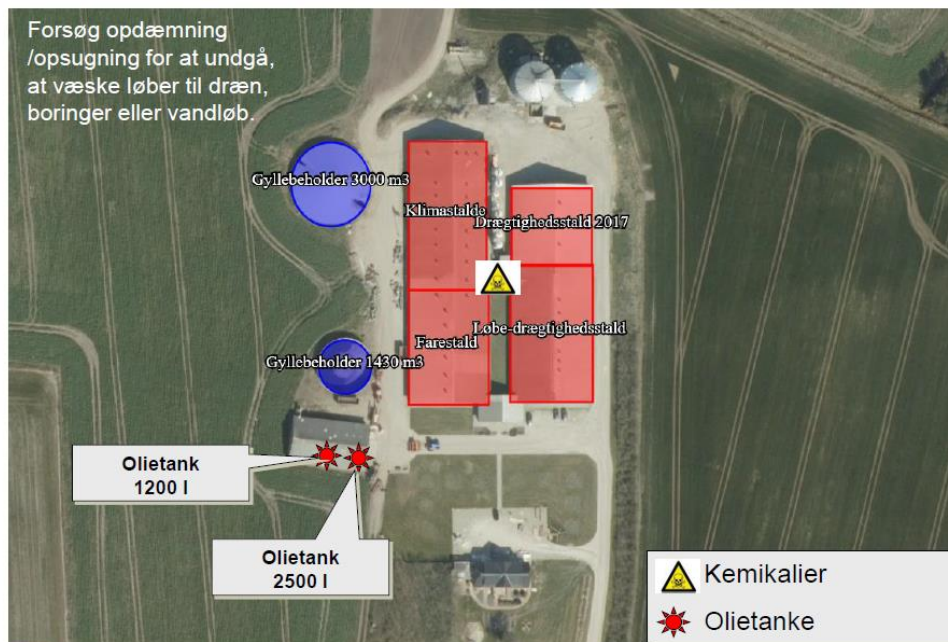

Ved større overløb af gylle eller brud på tank – ring 112 – oplys:

- Navn, adresse og tlf-nummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

SvineRådgivningen

Kemikalie- og oliespild

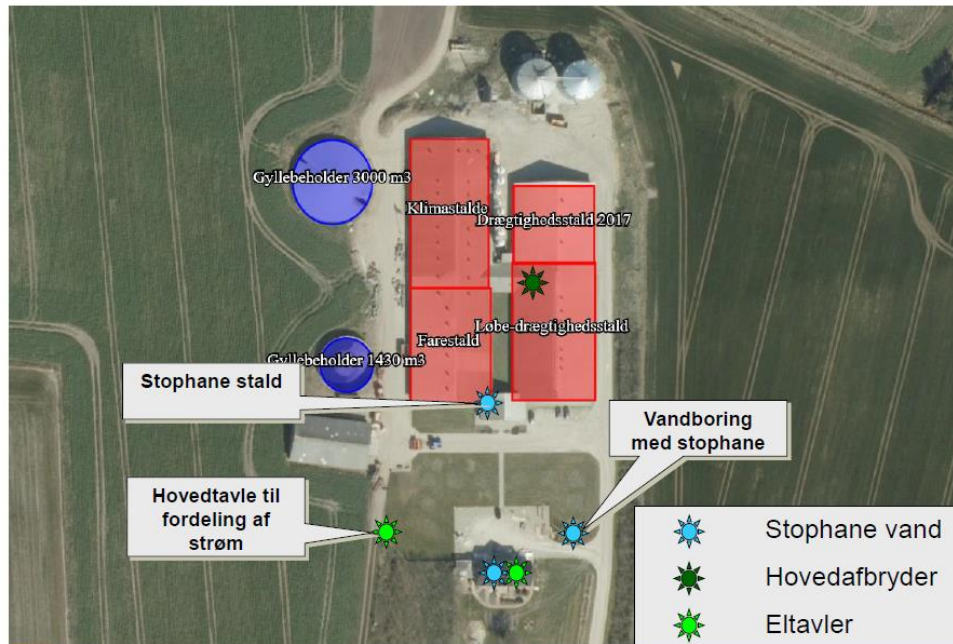

Ved større overløb af kemikalier og olie – ring 112 – oplys:

- Navn, adresse og tlf-nummer der ringes fra
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, drikkevand

SvineRådgivningen

Stophaner / Hovedafbrydere

SvineRådgivningen

Strømsvigt

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme:

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til ___NOE___ og forhør om varigheden af udfaldet. Telefon nr. _97421488_

Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

SvineRådgivningen

Miljøledelse
For husdyrbruget
Fårevej 118
7650 Bøvlingbjerg

Udarbejdet af SvineRådgivningen, Birk Centerpark 24, 7400 Herning

I samarbejde med ejer: *Karsten Sønderskov*

Rev. marts – 2020

SvineRådgivningen

Forord

Miljøledelse handler om at sætte miljøarbejdet i system. Miljøledelse er en fortløbende proces der bl.a. indebærer, at virksomheden:

- Kortlægger miljøforholdene
- Formulerer en miljøpolitik
- Udarbejder handlingsplader for, hvordan målene skal nås
- Evaluerer miljøarbejdet og om nødvendigt foretager justeringer af mål og handlingsplaner

Virksomheder, der har indført miljøledelse, signalerer til omverdenen, at der er styr på miljøpåvirkningerne. Der vil også være økonomiske gevinster at hente ved at indføre miljøledelse.

Kort beskrivelse af ejendommen:

Bedriften er beliggende på Fårevej 118 og er bestående af søer med smågrise.

I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse, ændres to sektioner af eksisterende klimastald til farestier.

Miljøledelse

Denne miljøgennemgang har til at formål at belyse mulige miljøforbedringer ved at kortlægge husdyrbrugets ressourceforbrug samt udledning til miljøet, opdelt i:

Ressourceforbrug	Udledning af
Energi	Affald
Vand	Spildevand
Råvarer	Støv & Støj
Fodring	Ammoniak

Miljøledelsessystemets omfang og karakter skal ses i forhold til husdyrbrugets karakter, størrelse og kompleksitet samt til de miljøpåvirkninger, som det kan have.

Der er endvidere udarbejdet en Beredskabsplan på ejendommen, der beskriver handling i tilfælde af brand, gylle- eller olieudslip, strømsvigt og spild af kemikalier. Denne skal anvendes ved uheld eller forureninger, der har en størrelse, der kan få konsekvenser for det eksterne miljø.

Miljømål

Husdyrbrugets miljømål er:

- Prioritering og løbende forbedring af miljøforhold
- Forbedrede arbejdsgange
- Dokumentation for miljøindsats
- Sikkerhed for at overholde lovkrav
- Besparelse på bundlinjen

Miljøpolitik

Den overordnede miljøpolitik for bedriften:

- Vi opfylder alle lovkrav og sikkerhedsforskrifter på miljøområdet
- Politikker og mål revideres årligt eller efter behov
- Vi vedligeholder miljøledelsessystem, som til enhver tid modsvarer de krav, der stilles i branchen
- Vi sikrer, at medarbejdere er informeret omkring miljøpræstationer
- Vi vil reducere miljøbelastningen ved aktiviteter under hensyntagen til tekniske, økonomiske og forretningsmæssige rammer
- Vi ønsker løbende at reducere miljøbelastningen fra landbruget
- Vi udarbejder og vedligeholder procedurer for korrigerede handlinger i tilfælde af udslip

Ressourceforbrug – Energi

Elektriciteten på bedriften anvendes primært til lys, foderanlæg og ventilation. Målsætningen er at mindske forbruget af energi.

Indsats

- I selskabets regnskab føres der regnskab med bedriftens energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsselskabet.
- Et godt klima i staldsektionerne opretholdes af ventilationen, der har et temperatur- og fugtighedsreguleret styringssystem, hvilket sikrer mod unødvendig drift. Ventilationen vedligeholdes og rengøres efter behov, så optimal effekt opretholdes og energispild undgås.
- Belysning er tidsstyret og er i størst muligt omfang isat lavenergi pærer.
- Der er udskiftet lysarmaturer til LED
- Der anvendes varmelamper med små pærer på 100 W så energiforbruget minimeres i smågrisehulerne
- Der anvendes hundehulsplader for at minimere varmetabet fra smågrisehulerne
- Der anvendes overdækning i klimastalden og ved de små grise anvendes der ligeledes plastforhæng.
- Der er installeret nyt varmeanlæg (halmfyr) i 2008. Anlægget er opgraderet i 2017 med nyeste viden.

Mulige miljøforbedringer

Udskiftning af vinger, motor eller styring på ventilatorer

Udarbejdelse af Energirapport

Ressourceforbrug – Vand

Ejendommens vandforbrug er primært drikkevand til dyrene. Derudover bruges en mindre andel af vandet til rengøring i staldene. Der er altid fokus på at reducere vandforbruget.

Der anvendes vand fra egen boring som anvendes i beboelsen samt til svineproduktionen, der her hovedsagelig anvendes til drikkevand og vaskevand.

Indsats

- Der føres regnskab med vandforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsselskabet.
- Alle drikkepipler er placeret over foderkrybben således at spildt vand opsamles i foderkrybben og vandspild undgås.
- Lovpligtig overbrusning er tids- og temperaturstyret, for at mindske spild. Staldene iblødsættes før rengøring for at mindske vandforbrug.
- Der sker eftersyn af højtryksrenser 2 gange årligt
- Krybbesamlinger efterses 2 gange årligt samt ved udfodring

Mulige miljøforbedringer

Afkalkning af vandsystem

Ressourceforbrug – Råvarer

På bedriften anvendes der olie til varmekanoner til opvarmning af staldene efter vask.

	Placering	Anvendelse	Kapacitet	Årgang	Forbrug
Olietank	Maskinhus	Anvendes til traktor	2.500	2005	
Olietank	Maskinhus	Anvendes til traktor	2.500	2003	
Olietank	Bag ejendom ved stald	Anvendes til traktor og varmekanon	1.200	2003	

Indsats

- Efter vask og desinfektion af stalde, opvarmes og udtørres staldene med varmekanon.
- En gyllebeholder på ejendommen er overdækket med fast overdækning, - dette sparer for udkørsel af regnvand og reducerer dermed antallet af udkørsler.
- Følger anvisninger for dosering af desinfektionsmidler
- Varmekilden (halmfyret) er optimeret i 2017 med nyeste viden

Mulige miljøforbedringer

Skift til miljøvenlige rengøringsmidler

Ressourceforbrug – Fodring

Foderplaner udarbejdes i samarbejde med konsulent / firma og med anvendelse af nyeste viden inden for fodring.

Indsats

- Alle grise fodres med næringsstoftilpassede blandinger som skiftes gennem cyklus og vækstperiode. Desuden tilsættes enzymer til de foderblandinger hvor det er relevant. Enzymerne forbedrer grisenes foderudnyttelse, og begrænser herved næringsstofudledningen.
- Foderet optimeres for at mindske evt. foderspild og for at dyrene fodres optimalt i forhold til cyklus og vækstperiode.
- Korn opbevares i gastæt silo

Mulige miljøforbedringer

Formalingsgrad

Udledning af – Affald

Opbevaring og bortskaffelse af affald sker i henhold til lovgivning, affaldsmængden nedbringes mest muligt og der arbejdes efter at øge genanvendelsen.

Type	Opbevaring	Bortskaffelsesmetode
Forbrændingseget	Container	Kommunal renovation/godkendt aftager
Ikke forbrændingseget affald	I kasser i foderladen	Bortskaffes til kommunal modtagerstation
Klinisk risikoaffald	Brudsikker og tæt emballage	Afhentes af godkendt renovatør
Kanyler	Spand i besætningsområde	Apotek/dyrlæge/godkendt aftager
Kemikalier	Findes ikke på ejendommen	Godkendt modtagerstation
Medicinflasker	Spand i besætningsområde	Afhentes af godkendt aftager
Døde dyr	Under kadaverkappe / i container	DAKA

Indsats

- Affaldsmængden fra produktionen forsøges begrænset. Der sørges for at alt affald afleveres til godkendt aftager, så ejendommen og produktionsbygningerne altid fremstår ryddelige.

Mulige miljøforbedringer

Udledning af – spildevand

Der er fokus på udledning af spildevand fra bedriften. Der er toilet- og badfaciliteter i bygningerne til bedriften.

Indsats

- Vaske- og rengøringsvand fra produktionen samt drikkevandsspild ledes til gyllebeholder.
- Spildevand fra sanitære tilslutninger føres til godkendt trixtank.
- Tagvandet fra bygninger føres via dræn til udledning i bæk samt til nedsivningsanlæg øst for stalldene.
- Der er etableret nedsivningsanlæg i 2006/2007

Mulige miljøforbedringer

Udledning af – Støv

I forbindelse med råvareleverancer kan der opstå støvgener. Støvpartiklerne vil, grundet deres størrelse være koncentreret i og omkring ejendommens grav, foderlade og blanderum. Støvpartiklernes størrelse og vægt taget i betragtning vil det være usandsynligt, at støv fra denne arbejdsfunktion skulle give anledning til gener i lokalområdet.

Støvgener i forbindelse med transporter på grusvej forventes ikke at give gener til naboer eller offentlig vej.

Indsats

- Der er installeret lovpligtig overbrusning af stierne i de enkelte stalde, dog ikke farestalden af hensyn til pøttegrisenes temperaturregulering og sundhed. Undtaget er også løbestalden, hvor dyrene er individuelt opstaldet i bokse. Overbrusningen virker som temperaturregulering for dyrene og fordi der bruses med koldt vand, vil rumtemperaturen samtidig falde og udledningen af støv forventes ligeledes at blive reduceret.
- Staldene rengøres efter hvert hold grise – dette gør sig gældende for hver sektion i farestalden samt for hver sektion i klimastalden.
- Når staldsektionerne vaskes, bliver ventilationssystemet ligeledes vasket
- Der er monteret cykloner på fodersiloerne.

Mulige miljøforbedringer

Asfaltering af grusveje

Udledning af – Støj

Støj kan forekomme fra ventilationsanlæg, af- og pålæsning af grise, forarbejdning og indtransport af foder, kørsel med landbrugsmaskiner og øvrig transport til og fra ejendommen.

Da vinduer og døre normalt er lukkede i svinebesætninger, vurderes støjniveauet fra dyrene i stalden samt fodringsanlæg mv. at være meget lavt.

Indsats

- Transportstøj til og fra ejendommen vil primært foregå i dagtimer, mens ventilationsstøj må forventes hele døgnet, dog vil ventilationsanlægget generelt køre mindre i aften- og nattetimer grundet lavere udendørstemperatur.
- Kompressorer er indendøre, så det ikke giver unødigt støj
- Udleveringsrampen ligger placeret mellem staldbygningerne.
- Der sker indblæsning af foder fra siloer der er placeret mellem produktionsbygningerne
- Der er etableret beplantning af læhegn mod de nærmeste naboer

Mulige miljøforbedringer

Ventilationsstøj

Udledning af – ammoniak

Der er fokus på udledningen af ammoniak fra bedriften. For at begrænse udledningen er der sket nogle tiltag på bedriften.

Indsats

- Den ene gyllebeholder er overdækket for at mindske fordampningen af ammoniak fra beholderoverfladen. Tilstand og vedligehold dokumenteres med logbog.
- Der er etableret overbrusning af stierne i de enkelte stalde, dog ikke farestalden af hensyn til pattegrisenes temperaturregulering og sundhed. Undtaget er også løbestalden, hvor dyrene er individuelt opstaldet i bokse. Overbrusningen virker som temperaturregulering for dyrene og fordi der bruses med koldt vand, vil rumtemperaturen samtidig falde. Herved mindskes ammoniakfordampningen fra kanaler og overflader

Mulige miljøforbedringer

Gulvtype i stalde – miljøgodkendelse, velfærd

Mål og handleplan

Følgende miljøforbedringer belyst i gennemgangen prioriteres:

Mål	Handleplan	Tidshorisont	Ansvarlig	Effekt
ENERGI				
<i>Udskiftning af vinger, motor eller styring på ventilatorer</i>	Hvis der er behov for udskiftning af vinger, motor eller ventilatorer vil disse udskiftes til mere energieffektive.	0-20 år	Ejer	Reduceret strømforbrug
<i>Udarbejdelse af Energirapport</i>	For at minimere energiforbruget, ønskes der udarbejdet en energirapport	0-10 år	Ejer	
VAND				
<i>Afkalkning/rengøring af vandsystem</i>	Vandflow testes og dryppende ventiler afkalkes	0-5 år	Ejer	Reduceret vandspild
RÅVARER				
<i>Miljøvenlige rengøringsmidler</i>	Brug af miljøvenlige rengøringsmidler. Der er aftale med foderstof vedr. levering af rengøringsmidler og det forventes at leverandøren vil skifte til miljørigtige rengøringsmidler	0-10 år	Ejer	Skift til miljøvenlige rengøringsmidler
FODER				
<i>Formalingsgrad</i>	Fokus på formalingsgrad for at fodre mest optimalt i forhold dyrevelfærd	0-5 år	Ejer	Fokus på dyrevelfærd og sundhed
STØV				
<i>Asfaltering af grusveje</i>	Hvis asfaltering af grusvej findes som en løsning, ønskes dette.	0-20 år	Ejer	Reduceret støvpåvirkning til omgivelserne
STØJ				
<i>Ventilationsstøj</i>	Der skal ved løbende vedligehold udskiftes til mere støjsvage vinger/motorer	0-20 år	Ejer	Reduceret støjpåvirkning af omgivelser

AMMONIAK <i>Gulvtype i stalde</i>	Løbende fokus på staldsystemer – dette er der fokus/beskrivelse af i miljøgodkendelsen	0-10 år	Ejer	Fokus på reduktion af ammoniakudledning
---	--	---------	------	---

Evaluering

Evaluering af miljøarbejdet / miljøledelsessystemet minimum 1 gang årligt. Om nødvendigt foretages justeringer af mål og handleplaner.

Alle registreringer gemmes i mindst 5 år og forevises ved miljøtilsyn.

BKG 2019-11-29 nr 1261

Godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Kapitel 17. Særregler for IE-husdyrbrug

Miljøledelse

§ 42

IE-husdyrbrug skal have et miljøledelsessystem, der opfylder betingelserne i stk. 2.

Stk. 2.

Den, der er ansvarlig for driften af husdyrbruget, skal gennemføre og overholde et miljøledelsessystem, herunder

- 1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- 2) fastsætte miljømål,
- 3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
- 4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
- 5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.

Stk. 3.

IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at der gennemføres og overholdes et miljøledelsessystem i overensstemmelse med de krav, der er nævnt i stk. 2, nr. 1-5, f.eks. digitalt eller i form af dokumenter. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

§ 43

IE-husdyrbrug skal oplære personale, hvad angår:

- 1) Relevant lovgivning.
- 2) Transport og udbringning af husdyrgødning.
- 3) Planlægning af aktiviteter.
- 4) Beredskabsplanlægning og -styring.
- 5) Reparation og vedligeholdelse af udstyr.

Bilag 7

Stk. 2.

IE-husdyrbruget skal udarbejde oplæringsmateriale, der angår de forhold, der følger af stk. 1. Materialet skal være tilgængeligt for personalet og opdateres løbende. Oplæringsmaterialet skal kunne fremvises på forlangende til tilsynsmyndigheden.

Plan for regelmæssig kontrol, reparation, vedligeholdelse og beredskab

§ 44

IE-husdyrbrug skal udarbejde og følge en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af husdyrbruget inkl. materiel, herunder med henblik på at forebygge uheld, og beredskab for håndtering af uventede emissioner og hændelser. Planen skal som minimum opfylde betingelserne i stk. 2-3.

Stk. 2.

Planen for regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse, jf. stk. 1, skal omfatte:

- 1) Gyllebeholdere (for tegn på skader, nedbrydning eller utætheder).
- 2) Gyllepumper, -miksere, -separatorer og -spredere.
- 3) Forsyningssystemer til vand og foder.
- 4) Varme-, køle- og ventilationssystemer samt temperaturfølere, herunder optimering og optimeret styring heraf.
- 5) Siloer og transportudstyr (f.eks. ventiler og rør).
- 6) Luftrensningssystemer (f.eks. ved regelmæssige inspektioner).
- 7) Udstyr til drikkevand, herunder skal behovet for regelmæssig indstilling vurderes og frekvensen for løbende indstilling i så fald fastsættes i planen.
- 8) Maskiner til udbringning af husdyrgødning samt doseringsmekanisme- eller dyse, som begge skal være i god stand.

Stk. 3.

Beredskabsplanen, jf. stk. 1, skal omfatte :

- 1) En plan over husdyrbruget med angivelse af drænsystemer og vandkilder og spildevandskilder.
- 2) Handlingsplaner for håndtering af visse potentielle hændelser (f.eks. brande, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrolleret afstrømning fra møddinger og olieudslip).
- 3) Tilgængeligt udstyr til håndtering af forureningsulykker (f.eks. udstyr til tilstopning af drænrør og opdæmning af grøfter samt oliesug, absorberingsmætter eller ruller til olieudslip).

Stk. 4.

Kontrol, reparation og vedligeholdelse, jf. stk. 1 og 2, skal ske regelmæssigt. Kontrol af gyllebeholdere, jf. stk. 2, nr. 1, skal som minimum gennemføres én gang årligt.

Stk. 5.

IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at planen følges ved at føre logbog over gennemførte kontroller. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende sammen med planen omfattet af stk. 1, i forbindelse med tilsyn.

Hændelser og uheld

§ 45

Hvis der indtræffer hændelser eller uheld på et IE-husdyrbrug, der mærkbart berører miljøet, uden at hændelserne eller uheldene er omfattet af reglerne om miljøskade efter kapitel 5 a i husdyrbrugloven, skal kommunalbestyrelsen, uanset den 8-årige retsbeskyttelse efter § 40, stk. 1, i husdyrbrugloven, ved påbud foretage sådanne ændringer i vilkårene for godkendelsen af IE-husdyrbruget, som kommunalbestyrelsen finder nødvendige for at begrænse konsekvenserne for miljøet af indtrufne hændelser eller uheld og for at hindre eventuelle yderligere hændelser eller uheld.

Fodringskrav

§ 46

IE-husdyrbrug skal for at reducere den samlede mængde kvælstof, der udskilles, som minimum enten anvende fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, reducere indholdet af råprotein ved hjælp af en god aminosyrebalance, eller ved at bruge et eller flere fodertilsætningsstoffer, som nedsætter den samlede mængde kvælstof, der udskilles og er tilladt i henhold til forordning (EF) nr. 1831/2003 om fodertilsætningsstoffer. En god aminosyrebalance og lavt indhold af råprotein kan opnås ved at kombinere fodermidler, hvor aminosyreprofilen supplerer hinanden og/eller ved at tilsætte frie essentielle aminosyrer til foder med et lavt indhold af råprotein. IE-husdyrbruget kan anvende en kombination af de nævnte teknikker.

Stk. 2.

IE-husdyrbrug skal for at reducere den samlede mængde fosfor, der udskilles, som minimum anvende enten fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, et eller flere fodertilsætningsstoffer som nedsætter den samlede mængde fosfor der udskilles (f.eks. fytase) og er tilladt i henhold til forordning (EF) nr. 1831/2003 om fodertilsætningsstoffer eller letfordøjeligt uorganisk fosfat som f.eks. monocalciumfosfat i stedet for mindre fordøjelige fosforkilder. IE-husdyrbruget kan også anvende en kombination af de nævnte teknikker.

Stk. 3.

IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere anvendelse af fodring eller fodringsteknikker som nævnt i stk. 1 og stk. 2. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Energieffektiv belysning

§ 47

IE-husdyrbrug er forpligtet til at anvende energieffektiv belysning i overensstemmelse med reglerne i det til enhver tid gældende bygningsreglement, jf. byggelovens § 5.

Stk. 2.

Kravet efter stk. 1, indtræder ved ændring eller udskiftning af eksisterende belysningssystem eller belysningsanlæg.

Stk. 3.

IE-husdyrbrugene skal opbevare fakturaer for gennemførte udskiftninger, jf. stk. 1 og 2, i fem år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Støvemissioner fra staldanlæg

§ 48

IE-husdyrbrug skal for at reducere støvemissioner fra staldanlæg enten reducere støvproduktionen fra foder og strøelse, anvende en metode til at binde støv i staldanlæggene eller behandle afgangsluft fra staldanlæggene ved hjælp af et luftrensningssystem.

Overholdelse af vilkår og krav

§ 49

Den, som er ansvarlig for et IE-husdyrbrug, underretter straks kommunalbestyrelsen ved manglende overholdelse af godkendelsesvilkår samt de umiddelbart bindende krav i §§ 37-38, §§ 42-48 og § 50 og træffer straks de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene og kravene igen overholdes.

Årlig indberetning til kommunalbestyrelsen

§ 50

IE-husdyrbrug skal en gang årligt indsende følgende informationer til kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 3:

- 1) Logbøger for eventuel miljøteknologi.
- 2) Dokumentation for miljøledelsessystem, jf. § 42, stk. 3.
- 3) Logbog over gennemførte kontroller, jf. § 44, stk. 5.
- 4) Dokumentation for overholdelse af fodringskrav, jf., § 46.

Stk. 2.

IE-husdyrbrug skal hvert år senest den 31. marts indsende informationer, jf. stk. 1, til kommunalbestyrelsen. Informationerne, jf. stk. 1, skal angå det forudgående kalenderår og skal sendes samlet til kommunalbestyrelsen.

Stk. 3.

IE-husdyrbruget skal dog ikke indsende informationer, jf. stk. 1, hvis kommunalbestyrelsen inden for det seneste kalenderår har gennemført et tilsyn, jf. reglerne i den til enhver tid gældende miljøtilsynsbekendtgørelse.

Ophør

§ 51

Ved ophør af aktiviteter på IE-husdyrbrug finder kapitel 4 b i lov om forurennet jord anvendelse.

Stk. 2.

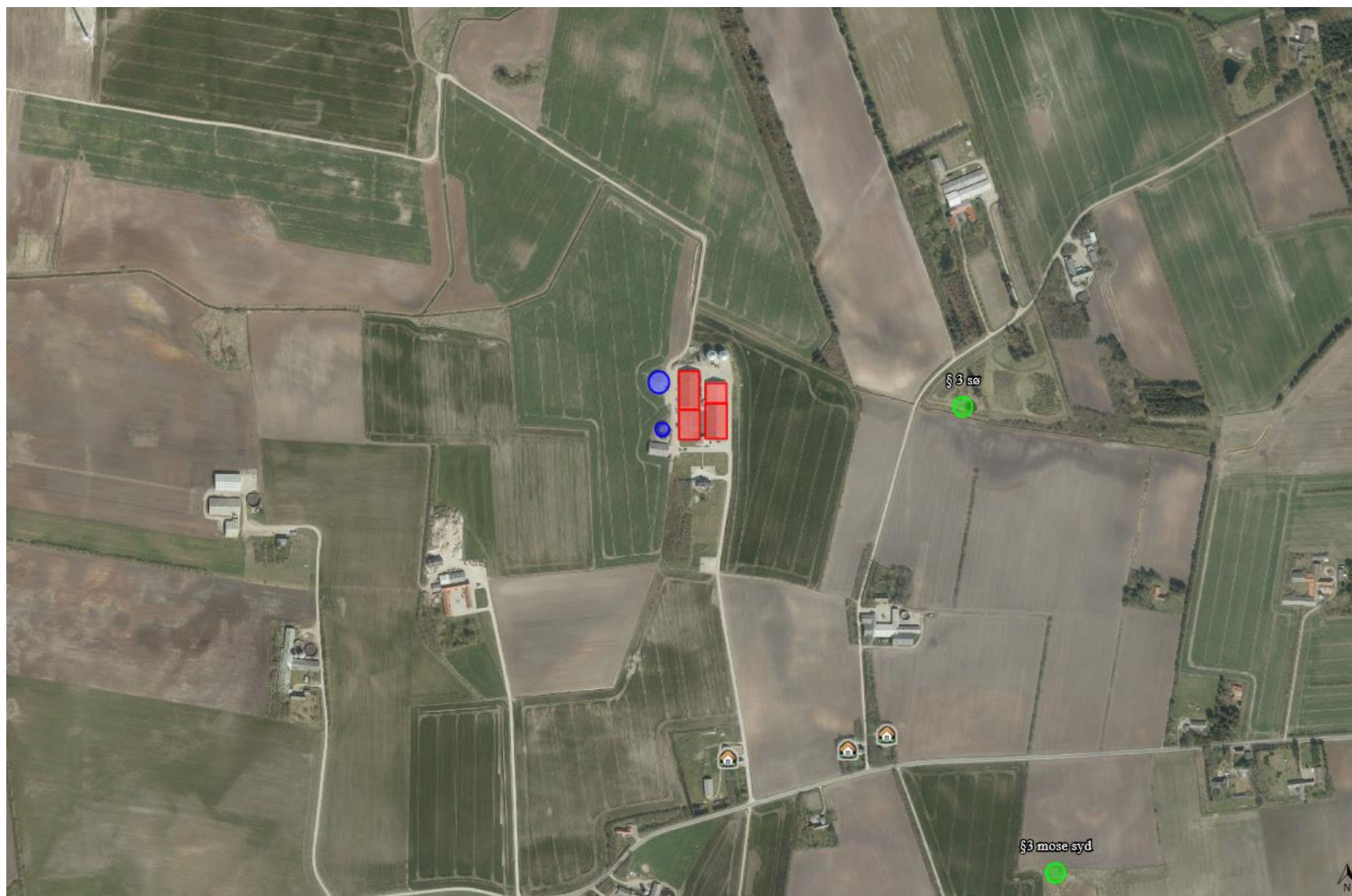
Ved ophør forstås

- 1) ophør af alle aktiviteter på IE-husdyrbruget,
- 2) når et IE-husdyrbrug har meddelt kommunalbestyrelsen, at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under stipladsgrænserne i § 16 a, stk. 2, i husdyrbrugloven, eller stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug,
- 3) situationer omfattet af § 59 a, stk. 2, i husdyrbrugloven, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 16 a, stk. 2, i husdyrbrugloven, eller
- 4) situationer omfattet af § 53, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

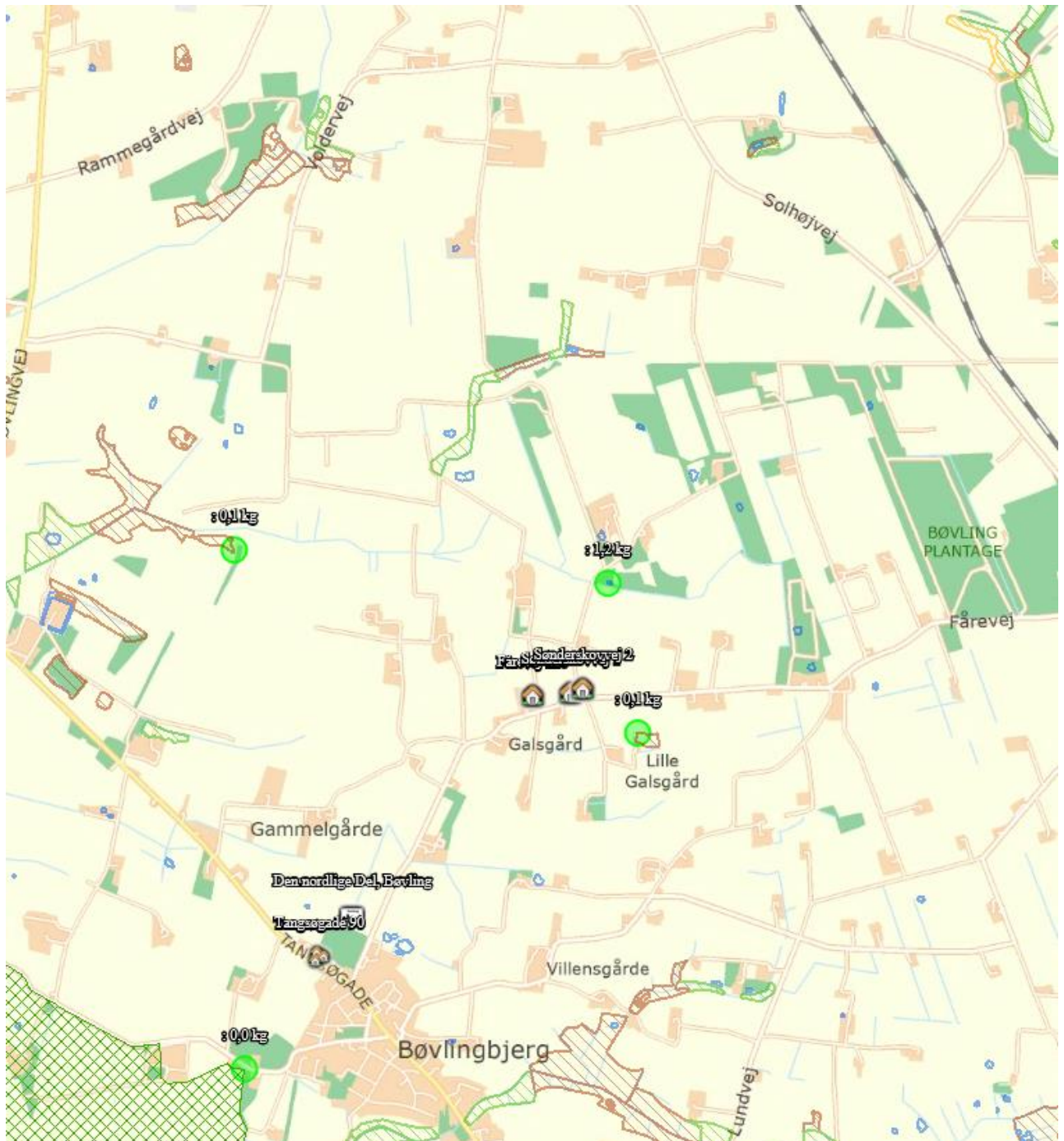
Stk. 3.

IE-husdyrbrug skal senest 4 uger efter driftsophør anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurennet jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Bilag 8

Kortudsnit fra <https://husdyrgodkendelse.dk>, skema 217 672. Grønne markeringer er nærmeste ammoniakberegningsskemaer.

Kortudsnit fra <https://husdyrгодkendelse.dk>, skema 217 672.

Værdier i ammoniakberegningsskemaer er totaldepositioner fra det søgte projekt. Skraverede områder er registreret beskyttet natur, jf. Naturbeskyttelseslovens § 3. Dobbeltkraveret grøn område mod sydvest er habitatområde 58, Nissum Fjord.